

3 **Lokaal denken, samen doen**

4 **Verkiezingsprogramma Lokaal Dijk en Waard 2026 – 2030**

5 **Vastgesteld in de Algemene Ledenvergadering van 6 februari 2026**

6

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
Onze visie op de toekomst	6
1. Wonen en openbare ruimte.....	8
1.1. Bouwen en wonen	8
1.2 Onderhoud in de wijk	9
2. Gemeenschap	11
2.1. Leefbaarheid	11
2.2. Buurthuizen.....	12
2.3. Verenigingsleven	12
2.4. Dienstverlening	13
3. Zorg en Welzijn	15
3.1. Jeugd en ouderen	15
3.2. WMO en Mantelzorg	15
3.3. Meedoenbeleid	16
3.4. Inburgering.....	17
3.5. Diversiteit en inclusie	18
4. Veiligheid	19
4.1. Veiligheid op straat.....	19
4.2. Sociale veiligheid.....	20
4.3. Verkeersveiligheid	21
5. Bereikbaarheid en mobiliteit	23
4.4. Openbaar vervoer	23
4.5. Parkeren	24
4.6. Wegen.....	24
4.7. Slimme oplossingen	25
5. Economie en werk.....	26
5.1. MBO-cluster.....	26
5.2. MKB en innovatie	26
5.3. Arbeidsmarkt.....	27
5.4. Bedrijventerreinen	28
5.5. Stimuleren lokale economie	28
6. Natuur, klimaat en duurzaamheid	30
6.1. Biodiversiteit en natuurbeheer	30

41	6.2.	Geestmerambacht	30
42	6.3.	Wateropgave	31
43	6.4.	Klimaat en energie	32
44	6.5.	Ruimte voor groen	32
45	6.6.	Afval.....	33
46	7.	Onderwijs, Cultuur en Sport.....	34
47	7.1.	Sport en beweging	34
48	7.2.	Evenementen	34
49	7.3.	Onderwijs.....	36
50	7.4.	Cultuur	37
51	8.	Financiën en Bestuur.....	39
52	8.1.	Lokale lasten en begroting	39
53	8.2.	Participatie.....	39
54	8.3.	Democratische vernieuwing.....	40
55	8.4.	Digitale Overheid	41
56	9.	Regionale samenwerking.....	42
57	9.1.	Regionale projecten.....	42
58	9.2.	Regionale relaties	42
59			
60			

Voorwoord

Wauw. Dat zijn de best passende woorden op het moment dat ik dit voorwoord schrijf. Ik mag u, namens Lokaal Dijk en Waard, dit verkiezingsprogramma aanbieden. Dit is het tweede verkiezingsprogramma van Lokaal Dijk en Waard.

In 2022 kwamen wij vanuit het niets met 6 zetels de gemeenteraad van Dijk en Waard binnen. Dat deden wij met een stevig verhaal over de identiteit, lokale waarden en het dorpse karakter van onze gemeente. Dat sloeg aan, want van nul naar zes zetels is een behoorlijke stap. We hebben niet stilgezeten in de afgelopen vier jaar. We hebben twee wethouders geleverd die samen behoorlijke portefeuilles hebben bezet.

Nils Langedijk heeft als wethouder wonen **grenzen verlegd** door de bouwdrift van Dijk en Waard op gang te brengen. Mede door hem is Dijk en Waard **toonaangevend voor de regio** en de provincie als het gaat om bouwen. Er komen bijna **10.000 woningen bij tot 2030**, waarvan 30% sociale huur. Ook heeft hij ongeveer **38 miljoen** binnengesleept voor het **OV-knooppunt**. Naast bouwen heeft Nils ervoor gezorgd dat **Museum Broekerveiling** structureel subsidie krijgt waardoor er recht wordt gedaan aan **de historische schatkamer** van Dijk en Waard.

En dan Gerard Rep, onze wethouder op grote delen van het sociale domein, heeft met het nieuwe **Meedoenbeleid** goed gekeken wat wel en niet werkt. Daarnaast heeft hij het **jeugdhonk** bij de Wup in Broek op Langedijk gerealiseerd. Gerard heeft ook als wethouder **succesvol gelobbyd voor meer middelen** van het Rijk voor de jeugdzorg. Gerard heeft daarnaast het **IKOC Noord-Scharwoude** vlotgetrokken als projectwethouder.

De fractie heeft natuurlijk ook niet stilgezeten. We hebben in de afgelopen vier jaar écht mooie resultaten kunnen behalen.

Het voor mij persoonlijk mooiste wapenfeit is denk ik wel de brede steun voor **de tweede turnhal** in de raad van Dijk en Waard. Het was Lokaal Dijk en Waard die als eerste hamerde op het feit dat ook de **sporthal Geestmerambacht aan renovatie toe** was. Daarin hebben we de raad gelukkig achter ons gekregen.

Denk ook bijvoorbeeld aan de **starterslening**, waar Lokaal Dijk en Waard vanaf het begin om vroeg en wat is gerealiseerd.

Het dorps- en wijkgericht is mede door Lokaal Dijk en Waard omgezet in **gebiedsgericht werken** waarmee de gemeente een gezicht krijgt in alle wijken en dorpen.

We hebben ook hard gevochten voor een goed en evenwichtig evenementenaanbod en **meer evenementen** mogelijk gemaakt op diverse locaties. Ook het Stadshart wordt weer onderzocht als evenementenlocatie. Lokaal Dijk en Waard heeft er met een motie ook voor gezorgd dat het **Stadshart weer gaat bruisen**.

We hebben 40 schriftelijke vragen gesteld in de afgelopen vier jaar. Onder andere over de geluidsoverlast van de **N242**, slecht gecommuniceerde **wegafsluitingen**, **Indian Summer Festival**, het **faillissement van SSL**, en het plaatsen van **blauwe komborden voor De Noord**.

Ik ben als lijsttrekker enorm trots op de afgelopen vier jaar. Nu is het tijd om vooruit te kijken. Lokaal Dijk en Waard groeit met een grote groep nieuwe leden. Nieuwe leden die zich

100 herkennen in het verhaal van Lokaal Dijk en Waard en zich graag aansluiten bij onze open en
101 gezellige partij. Ik denk persoonlijk dat de foto op de cover genoeg zegt over waarom onze leden
102 zich graag willen inzetten voor deze club.

103 Dit programma willen we met hen uit gaan voeren. Daarvoor hebben we zeer capabele,
104 bekende en betrokken mensen op de lijst. Jong, oud, ervaren, nieuw, links en rechts: ze zitten er
105 allemaal bij.

106 Zij zijn de ogen en oren in de dorpen en wijken. U kent er vast wel eentje. Ik raad u aan om het
107 gesprek met hen aan te gaan over uw zorgen en wensen. Dat helpt ons in het scherper stellen
108 van ons vizier.

109 Namens alle 50 kandidaten wens ik u veel plezier met het lezen van dit verkiezingsprogramma.
110 Hopelijk ontmoeten we elkaar in de komende vier jaar.

111
112 **Floris de Boer**
113 Lijsttrekker
114

Onze visie op de toekomst

Dijk en Waard is een gemeente met karakter. Ontstaan uit dorpen en wijken waar mensen elkaar kennen en waar het verenigingsleven sterk is. Juist in een tijd van schaalvergroting en afstand kiezen wij ervoor die kracht te behouden door daar de juiste richting aan te geven.

De komende jaren groeien we verder. Er komen woningen bij, de samenleving verandert en de druk op ruimte, zorg en veiligheid neemt toe. We worden ouder, maar in het toekomstige Dijk en Waard zien we dat niet als een probleem. Dat zien we als een verworvenheid van eerdere generaties. Ouder worden is prachtig. Om dat goed te kunnen doen veranderen we onze blik op ouder worden.

Maar we beseffen ons dat we daarvoor keuzes moeten maken die ook belangrijk zijn voor later, niet, niet alleen voor vandaag. Keuzes die voelbaar zijn in het dagelijks leven van inwoners. Voor Lokaal Dijk en Waard begint toekomstdenken bij de menselijke maat. Ontwikkeling moet passen bij de schaal en identiteit van onze gemeente.

Wonen is meer dan bouwen alleen. Het gaat om ruimte voor jongeren om hier te blijven, voor gezinnen om door te groeien en voor ouderen om zelfstandig ouder te worden in hun eigen omgeving. De toekomst van Dijk en Waard ligt in gemengde wijken, goede voorzieningen dichtbij en openbare ruimte die uitnodigt tot ontmoeting en beweging. Niet alles hoeft groots, als het maar klopt.

Onze grootste kracht zit in de gemeenschap. Leefbaarheid ontstaat niet vanzelf. Dat vraagt om aandacht voor verbondenheid, voor verenigingen, voor buurten en voor plekken waar mensen elkaar tegenkomen. In een samenleving die steeds individualistischer wordt, kiezen wij bewust voor samen. We beseffen ons dat we allemaal iets moeten geven om samen meer te hebben. Voor een gemeente die initiatieven van inwoners ondersteunt en ruimte laat voor wat lokaal werkt.

Zorg, welzijn en veiligheid bekijken we vanuit datzelfde perspectief. Ondersteuning moet begrijpelijk en dichtbij zijn. Veiligheid vraagt om zichtbaarheid en duidelijke grenzen, maar ook om aandacht voor wat er achter die grenzen speelt. Problemen lossen we liever te vroeg op dan te laat. Zo blijft Dijk en Waard een gemeente waar mensen zich vrij en veilig voelen.

Vooruitkijken betekent verantwoordelijkheid nemen voor de toekomst van onze leefomgeving. Klimaatverandering en duurzaamheid zijn geen abstracte thema's, maar raken onze wijken en dorpen direct. We kiezen voor praktische oplossingen die bijdragen aan een gezonde, groene en leefbare omgeving, zonder dat inwoners op kosten worden gejaagd.

Economisch bouwen we voort op onze lokale kracht. Ondernemers, onderwijs en vakmanschap vormen samen de ruggengraat van Dijk en Waard. Door werk en wonen in balans te houden en talent hier kansen te bieden, versterken we de gemeente van binnenuit.

Besturen doen we open en betrokken. De toekomst van Dijk en Waard maken we samen met inwoners. Niet over hun hoofden heen. Vertrouwen en transparantie staan daarvoor aan de lat. Digitalisering is een middel om dichterbij te komen.

- 153 Lokaal Dijk en Waard kiest voor een toekomst die herkenbaar blijft. Voor een gemeente die
154 groeit zonder zichzelf te verliezen. Met beide benen op de grond en de blik vooruit.
155

1. Wonen en openbare ruimte

Goed wonen en een fijne leefomgeving maken het verschil tussen ergens wonen en je echt thuis voelen in Dijk en Waard. Een betaalbaar huis, een fijne straat en een goed onderhouden wijk vormen de basis voor sterke buurten en dorpen waar mensen zich thuis voelen. Lokaal Dijk en Waard kiest voor bouwen met kwaliteit, oog voor de menselijke maat en zorg voor de leefomgeving. We investeren in woningen die passen bij verschillende levensfasen en in een openbare ruimte die veilig, groen en verzorgd is. Zo werken we aan sterke, leefbare buurten voor nu en voor de toekomst.

1.1. Bouwen en wonen

Wonen raakt iedereen in Dijk en Waard. Jongeren die hun eerste stap op de woningmarkt willen zetten, gezinnen die willen doorgroeien en senioren die prettig en zelfstandig in hun eigen dorp of wijk willen blijven wonen. In Dijk en Waard staan we voor een grote opgave. Er is een tekort aan woningen, de betaalbaarheid staat onder druk en de behoeften van inwoners verschillen sterk. Lokaal Dijk en Waard kiest voor een ambitieuze woonaanpak, met oog voor de menselijke maat. Samen met inwoners, woningcorporaties, ontwikkelaars en maatschappelijke partners.

We bouwen door, maar wel zorgvuldig en met kwaliteit. Nieuwe woningen moeten aansluiten bij de schaal en het karakter van onze dorpen en wijken. Gericht op buurten waar mensen elkaar kennen en zich thuis voelen. We zetten in op een gevarieerd aanbod van woningen.

Betaalbaar voor starters, ruim voor gezinnen en levensloopbestendig voor senioren. We benutten beschikbare locaties binnen de bestaande bebouwing zoveel als mogelijk. Gericht op het behoud van onze identiteit en open landschap.

Lokaal Dijk en Waard zet net als de afgelopen jaren stevig in op betaalbare woningen. Koop en huur. We maken duidelijke afspraken met woningcorporaties en projectontwikkelaars over het aandeel sociale huur, middenhuur en betaalbare koop. Lokale binding en doorstroming krijgen daarbij extra aandacht. Dijk en Waarders moeten de kans krijgen om met voorrang een nieuwbouwwoning te betrekken.

Jongeren hebben de toekomst. De mede door Lokaal Dijk en Waard ingevoerde starterslening in Dijk en Waard werkt goed. Vele starters hebben hierdoor een huis kunnen kopen. De starterslening blijft daarom behouden, zodat jonge inwoners niet noodgedwongen de gemeente hoeven te verlaten. Daarnaast maken we het mogelijk dat woningen makkelijk aangepast kunnen worden zodat jongeren ook hun eigen plekje hebben dicht bij huis. Daarin kijken we vooral wat er wél kan.

We worden steeds ouder met elkaar. Dat vraagt om (meer) passende woningen. We zetten daarom in op levensloopbestendige woningen, gelijkvloerse appartementen en woonvormen waar zorg en ontmoeting dichtbij zijn. Zodat senioren kunnen doorstromen naar een passende woning. Met als voordeel dat gezinswoningen vrijkomen voor nieuwe bewoners. We kijken ook naar nieuwe woonvormen waar de sociale component een grotere rol speelt.

Nieuwbouw en bestaande woningen maken we samen duurzamer. We stimuleren energiebesparing, isolatie en aardgasvrije oplossingen, met oog voor betaalbaarheid. Verduurzaming mag niet leiden tot hogere woonlasten die inwoners niet kunnen dragen. We helpen inwoners met duidelijke informatie en praktische ondersteuning.

Goede woonwijken vragen om goede bereikbaarheid voor alle vervoersopties. Bij nieuwe woningbouw kijken we altijd naar verkeersveiligheid, parkeervoorzieningen en openbaar vervoer. Zo zorgen we voor leefbare, veilige en bereikbare buurten.

<"\$G i i 3/4 0 %G § %3/4

- We zorgen voor passende woningen en een leefomgeving waarin ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.
- We handhaven de afspraak van 30% sociale huur in nieuwbouwplannen op gebiedsniveau.
- We voldoen aan de verplichting van het Rijk voor het opvangen van statushouders, dat is ons uitgangspunt. Door het voldoende bouwen van woningen hoeven we geen voorrang meer te verlenen.
- Bestaande gebiedsontwikkelingen en projecten (denk aan Stationskwartier/ OV-Knoop en omgeving, Oostrand Noord- en Zuid-Scharwoude, Stadshart, Sint Pancras, De Noord e.a.) blijven prioriteit houden.
- We leggen in nieuwe woningbouwprojecten vaste percentages vast voor sociale huur, middenhuur en betaalbare koop, met duidelijke afspraken en handhaving.
- We stimuleren de bouw van levensloopbestendige woningen en seniorenappartementen, dichtbij voorzieningen, zorg en ontmoeting.
- We benutten inbreidingslocaties binnen bestaand bebouwd gebied zoveel mogelijk, om het open landschap en de identiteit van Dijk en Waard te behouden.
- Verduurzaming van woningen gebeurt betaalbaar en haalbaar, met ondersteuning voor isolatie, energiebesparing en aardgasvrije oplossingen.
- Bij nieuwe woonwijken borgen we verkeersveiligheid, voldoende parkeervoorzieningen en goede OV-aansluiting vanaf het eerste ontwerp.
- We halen bij ouderen grootschalig op wat de woonwensen zijn. Dit nemen we mee in de verdere uitwerking van de Woon(zorg)visie.
- We zorgen voor betere regelgevingen voor mantelzorgwoningen.

12 Onderhoud in de wijk

Wij horen al jaren dat het onderhoudsniveau in onze gemeente achterblijft. Straten, stoepen, fietspaden, bermen en plantsoenen voldoen te vaak niet aan de basisverwachtingen van inwoners. Daarom willen wij investeren in beter dagelijks onderhoud en een hogere zichtbare kwaliteit van de openbare ruimte. We wonen langer thuis, dat vraagt ook om een hogere kwaliteit van de openbare ruimte: wijken moeten toegankelijk zijn voor alle leeftijden.

Veiligheid staat voorop: op kruisingen en bij oversteken moet het zicht vrij zijn, bermen moeten laag genoeg zijn en verlichting moet op orde zijn. Tegelijk laten wij de natuur haar gang gaan waar dat kan, passend bij ecologisch beheer. Zo ontstaat een zorgvuldige balans tussen veiligheid, natuurwaarden en een nette, aantrekkelijke leefomgeving. Sterke linten maken sterke dorpen en kernen. De Dorpsstraat, de Twuyverweg, de Bovenweg en in Heerhugowaard de Middenweg vormen het historische en sociale hart van Dijk en Waard. Plekken waar wonen, ondernemen en ontmoeten samenkomen. Door te investeren in de kwaliteit van deze linten met meer aandacht voor verkeersveiligheid, groen, uitstraling en leefbaarheid versterken we niet alleen het karakter van onze dorpen en kernen, maar ook de aantrekkelijkheid voor bewoners

en bezoekers. Een zorgvuldig ingerichte Dorpsstraat en Middenweg is goed voor de lokale ondernemers, zorgt voor veilige routes voor fietsers en voetgangers en een prettige leefomgeving voor omwonenden.

We zetten de ambities voort van Dijk en Waard ontwikkelt met water; verbindt water, landschap, economie en recreatie op een samenhangende manier. Samen met inwoners, ondernemers en partners versterken we de ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid van het watersysteem, zodat het bijdraagt aan een leefbare en economisch sterke gemeente.

<"sG j i ¾ ¼ ¾ ¾ ¾ ¾

- Het succes van de Fixi-app ¹gaan we vasthouden in de komende jaren. Waar dat kan breiden we de Fixi-app uit met meer meldingsmogelijkheden.
- We zorgen voor betere communicatie met inwoners over onderhoudsplanung en ecologisch beheer, zodat duidelijk is waarom ergens wel of niet wordt gemaaid.
- We investeren in duurzame en onderhoudsarme materialen bij herinrichting, zodat de kwaliteit langdurig op peil blijft.
- Ecologisch beheer passen we gericht en uitlegbaar toe: natuur waar het kan, strak beheer waar veiligheid en gebruik dat vereisen.
- We zien Kanaalpark Dijk en Waard als een unieke kans om stedelijke ontwikkeling te verbinden met natuur, ontmoeting en beweging.

1.3 Doorvaarbaarheid

We gaan door met doorvaarbaarheid in Dijk en Waard. We hebben mooie projecten geopend zien worden de afgelopen jaren. Denk hierbij aan de Achterburggracht-Machinesloot. Lokaal Dijk en Waard wilt door met de projecten en deze snel oppakken. Waar het kan maken we werk met werk, zodat de betreffende wijken direct worden aangepakt als dat nodig is. Het doel blijft hetzelfde: een prettige en aantrekkelijke omgeving creëren voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Te allen tijde dient er balans te zijn bij het gebruik van het tussen woongenot, rust, vertier, veiligheid en recreatief gebruik o.a. door meer inzet van Boa's op het water.

<"sG j i ¾ ¼ ¾ ¾ ¾ ¾

- Door Langedijk Ontwikkelt met Water (Dijk en Waard ontwikkelt met Water).
- We gaan aantrekkelijke vaarroutes creëren voor bewoners, bezoekers en bedrijven.
- We combineren werk aan het water met werk aan de wijk waar dat kan.

¹ De Fixi-app is de applicatie die de gemeente gebruikt om meldingen in de openbare ruimte te registreren. Deze kunt u als inwoner ook gebruiken. Zoek naar 'Fixi' in uw app-store.

2. Gemeenschap

Dijk en Waard is een gemeente waar we trots op zijn. Een gemeente van sterke dorpen en wijken, elk met een eigen karakter en verbonden door saamhorigheid. Voor Lokaal Dijk en Waard staat de gemeenschap centraal: mensen die naar elkaar omkijken, zich thuis voelen en mee kunnen doen. Wij geloven dat een sterke gemeenschap ontstaat wanneer inwoners ruimte krijgen om zelf initiatief te nemen, wanneer verschillen worden gerespecteerd en wanneer de gemeente naast haar inwoners staat. Niet alles hoeft groter of ingewikkelder. Vaak ligt de kracht juist dichtbij. Samen bouwen we aan een leefbare, veilige en verbonden gemeente.

2.1. Leefbaarheid

Al langer staat de leefbaarheid onder druk. Inwoners voelen zich onveilig op straat, de samenleving verhardt en het gebeurt steeds vaker dat inwoners hun burens niet kennen. Wij geloven dat leefbaarheid begint bij een sterke gemeenschap. Daarom zetten we in op een **leefbaarheids-norm**. De leefbaarheids-norm is een vast percentage van de begroting dat we aan leefbaarheid uit willen geven. Er zal eerst goed moeten worden onderzocht welk percentage we nu uitgeven. Vanuit daar kunnen we dat percentage ophogen. Denk hierbij aan de veiligheid op straat, verbeterd groen, speelplekken en het aanpakken van kleine ergernissen. We willen hiermee bereiken dat we op een structurele manier leefbaarheid op de agenda zetten. Door een norm in te stellen kunnen we daarop sturen.

We vormen daarmee niet alleen de ruimte, maar ook de gemeenschap. Waar de buurman meer is dan een kopje suiker. Dat kenmerkt een gemeente zoals de onze. Dat willen we behouden. Het betekent dat we anders moeten gaan kijken naar het concept leefbaarheid. We moeten weg uit het perspectief van alleen de ruimte (groenonderhoud, speeltuintje, bankje) maar daar een extra dimensie aan toevoegen: het sociale aspect. Want juist dat is waar Dijk en Waard groot in is: sterke sociale netwerken, een hecht verenigingsleven en gemeenschapszin door de wijken en dorpen heen.

Leefbaarheid is voor iedereen anders. De een heeft behoefte aan meer speeltuintjes voor de kinderen, de ander heeft behoefte aan een loslooppveld voor honden. Deze behoeften zien we graag vertaald in het gebiedsgericht werken. Daar hebben we heel veel in geïnvesteerd en willen we graag laten renderen. Maar buiten gebiedsgericht werken moet er ook voor nieuwe wijken aandacht zijn voor leefbaarheid.

<"ŠĠ ; i ¾Ŧ %Ŧ § %¼

- We stellen een leefbaarheids-norm in van een vast percentage van de gemeentelijke begroting, waarbij het uitgangspunt is dat we meer gaan investeren in de leefbaarheid.
- Uitgangspunt wordt dat inwoners van nieuwe woonwijken binnen 10 minuten lopen bij voorzieningen kunnen komen.
- Jaarlijkse wijk- en dorpsscan leefbaarheid via het gebiedsgericht werken.
- Structurele buurtinitiatieven-regeling in samenwerking met het gebiedsgericht werken.
- Subsidies voor burendag en kennismakingsdagen in nieuwe wijken blijven behouden.
- Gerichte aanpak sociale eenzaamheid in risicowijken.
- We voorkomen dat voorzieningen verdwijnen uit de dorpen en wijken.

2.2. Buurthuizen

Goede voorzieningen vormen het hart van onze wijken en dorpen. Ze maken het dagelijks leven prettig, zorgen voor ontmoeting en versterken de samenhang in de gemeenschap. In Dijk en Waard kijken we daarbij verder dan alleen stenen: het gaat om functies zoals ontmoeting, sport, cultuur, zorg en ondersteuning, dichtbij huis georganiseerd.

Buurthuizen spelen hierin een sleutelrol. Of het nu Wijkcentrum de Zon, De Geist, Het Behouden Huis of De Ezel is: ieder buurthuis heeft een eigen karakter en betekenis voor de wijk. Juist die diversiteit is een kracht. Daarom is maatwerk noodzakelijk. Wat in de ene wijk werkt, past niet automatisch in een andere. Lokaal Dijk en Waard wil buurthuizen en andere voorzieningen ruimte geven om zich te ontwikkelen vanuit de behoeften van inwoners. Niet iedere wijk hoeft een buurthuis te hebben, maar als daar behoefte aan is wil Lokaal Dijk en Waard daarin investeren. Als er voldoende energie en vrijwilligers zijn, dan zal Lokaal Dijk en Waard dat ondersteunen. Maar we gaan het niet opleggen. De gemeente stelt zich daarbij faciliterend op: ondersteunend waar nodig, loslatend waar het kan en altijd samen met vrijwilligers, beheerders en organisaties.

We zorgen ervoor dat voorzieningen toegankelijk en bereikbaar blijven voor iedereen, ook voor mensen die minder mobiel zijn. Door slimme combinaties en multifunctioneel gebruik blijven voorzieningen toekomstbestendig en versterken zij elkaar.

<"sG i ; ¾ ¼ % ¼ § % ¼

- We erkennen en versterken de eigen identiteit van voorzieningen en buurthuizen.
- We bieden maatwerk in ondersteuning, gebruik en financiering.
- We stimuleren multifunctioneel en efficiënt gebruik van gebouwen.
- We zorgen voor goede bereikbaarheid en toegankelijkheid voor alle inwoners.
- We nemen als gemeente een faciliterende en betrouwbare rol aan.
- Als raad bezoeken we alle buurthuizen om ons oor te luisteren te leggen.

2.3. Verenigingsleven

In Dijk en Waard bruist het van het verenigingsleven: van sportclubs, muziekgezelschappen en toneelverenigingen tot volkstuinten en maatschappelijke clubs. Deze verenigingen zijn dé plekken waar inwoners elkaar ontmoeten, samenwerken, bewegen, vieren en elkaar steunen. Het verenigingsleven draagt wezenlijk bij aan de sociale cohesie en leefbaarheid in onze wijken en dorpen en is daarmee een van de pijlers van onze samenleving.

Verenigingen zijn meer dan een plek om te sporten of een hobby uit te oefenen. Ze vormen het sociale hart van de vele wijken en dorpen in Dijk en Waard. Hier ontmoeten jong en oud elkaar en ontstaan er vriendschappen. Verenigingen geven structuur aan het dagelijks leven van veel inwoners en helpen zo eenzaamheid te voorkomen. Juist daarom zijn zij onmisbaar voor een sterke gemeenschap. Lokaal Dijk en Waard wil deze gemeenschapsfunctie erkennen en versterken, zodat verenigingen ook in de toekomst plekken blijven waar iedereen zich welkom voelt en mee kan doen.

Verenigingen kennen veel vrijwilligers, maar hebben ook te maken met knelpunten zoals een tekort aan vrijwilligers, beperkte accommodatiecapaciteit en soms ingewikkelde procedures

voor subsidies en vergunningen. Dit vraagt om een gemeente die niet alleen faciliteert, maar actief meedenkt en ondersteunt.

<"\$G j i 3/4H %G\$ %3/4

- We vereenvoudigen subsidie- en vergunningstrajecten voor verenigingen en zorgen voor duidelijke, voorspelbare doorlooptijden.
- We ondersteunen verenigingen actief bij vrijwilligerswerving en -behoud, onder andere met trainingen, waarderingsinitiatieven en praktische ondersteuning.
- We nemen verenigingen mee in sociaal beleid zoals beleid tegen eenzaamheid, mentale gezondheid of het Meedoenbeleid.
- We helpen verenigingen bij het toegankelijk maken van activiteiten voor inwoners met een beperking of een kleinere beurs.
- We betrekken verenigingen vroegtijdig bij gebiedsontwikkelingen en herinrichting van wijken, zodat hun rol en ruimte geborgd blijft.

2.4. Dienstverlening

Goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers vormt de basis van een fijne gemeente. Dienstverlening moet laagdrempelig, begrijpelijk en goed toegankelijk zijn. Dit betekent een combinatie van digitale systemen, fysieke loketten en telefonische bereikbaarheid voor meldingen en aanvragen.

Documenten zoals paspoorten, rijbewijzen en andere officiële stukken kunnen op een fysiek toegankelijk loket worden geregeld. Voor vergunningen, bijvoorbeeld bij evenementen of omgevingsaanvragen, worden inwoners en organisaties op verzoek ook op locatie geholpen. Bij elke aanvraag kijken we naar kansen en oplossingen, niet naar beperkingen.

Voor meldingen in de openbare ruimte blijft naast de Fixi-app ook telefonisch of fysiek melden mogelijk. Inwoners kennen hun omgeving het beste en hun meldingen moeten daarom ook serieus worden opgevolgd.

Ook besteden we speciale aandacht aan inwoners die extra ondersteuning nodig hebben, zoals ouderen, mensen met een beperking, laaggeletterden of mensen die moeite hebben met digitale systemen. Informatie wordt duidelijk en begrijpelijk aangeboden en medewerkers staan klaar om te helpen waar nodig.

<"\$G j i 3/4H %G\$ %3/4

- We zorgen dat alle gemeentelijke besluiten in duidelijk en begrijpelijke taal worden gepubliceerd.
- We verbeteren de toegankelijkheid van onze overheidsgebouwen.
- De Binding en de Parelhof blijven behouden als fysieke loketten.
- Inwoners krijgen de mogelijkheid om documenten thuis te laten bezorgen.
- De Fixi-app blijft beschikbaar en iedere melding wordt voorzien van een inhoudelijke reactie.
- Melden per telefoon of fysiek blijft mogelijk.

- 391
- 392
- De Wijkprikker² wordt ingevoerd als structureel communicatiemiddel voor inwoners.
 - Voor ondernemers blijft een vaste contactfunctionaris beschikbaar.

² De Wijkprikker is een online platform van de gemeente Dijk en Waard waar inwoners melding kunnen maken van onveilige situaties in het verkeer, zoals gevaarlijke kruispunten, slechte fietspaden of onveilige stoeptegels, om zo gezamenlijk te werken aan een veiliger verkeersveiligheid.

3. Zorg en Welzijn

Zorg en welzijn gaat over mensen. Over meedoen, gezien worden en ondersteuning krijgen wanneer dat nodig is. Lokaal Dijk en Waard staat voor een samenleving waarin inwoners zoveel mogelijk hun eigen kracht kunnen benutten met ondersteuning van de gemeente daar waar het moet. We kiezen voor zorg die dichtbij, toegankelijk en begrijpelijk is met oog voor de menselijke maat. Preventie, tijdige signalering en samenwerking in de wijk staan centraal. Preventie zorgt ook voor een drukkend effect op de stijgende lasten voor jeugdzorg. De financiële ontwikkeling in de (jeugd)zorg is een blijvend aandachtspunt waar we, waar het kan, op moeten blijven sturen. Zo zorgen we ervoor dat kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen prettig kunnen leven in Dijk en Waard.

3.1. Jeugd en ouderen

Jong en oud vormen samen onze gemeenschap. Lokaal Dijk en Waard investeert in een sterke basis voor kinderen en jongeren, zodat zij veilig kunnen opgroeien en zich kunnen ontwikkelen. Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat ouderen gezond, zelfstandig en met kwaliteit van leven ouder kunnen worden. Tijdige ondersteuning voorkomt zwaardere zorg later. Door samenwerking tussen onderwijs, zorg, sport, cultuur en welzijn signaleren we problemen vroeg en kunnen we snel handelen. Welzijnswerk en jeugdwerk blijven wijk- en kerngericht georganiseerd, zodat ondersteuning dichtbij en bereikbaar is.

<"\$G j i 3/4 %\$ %\$ %\$

- We hanteren de Handreiking Jeugd ³als praktische leidraad.
- We zorgen voor goede samenwerking tussen onderwijs, jeugd(zorg), sport, cultuur en welzijn voor vroege signalering en snelle ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van brugfunctionarissen.
- We houden jeugd- en welzijnswerk wijk- en kerngericht onder andere via de Stevige Lokale Teams⁴, zodat ondersteuning dichtbij en bereikbaar blijft.
- We zorgen dat verschillende welzijnsorganisaties zoals MET en WonenPlusWelzijn hun werk goed kunnen doen.
- We zetten in op preventie om problemen bij jongeren en ouderen tijdig te voorkomen.
- We investeren in ontmoeting en laagdrempelige activiteiten om eenzaamheid bij jong en oud tegen te gaan.
- We blijven bouwen aan een betere dementievriendelijke gemeente waarin inwoners zich veilig en begrepen voelen.

3.2. WMO en Mantelzorg

Stel je voor dat je de trap niet meer op kunt. Dat het elke dag lastiger wordt en je eigenlijk weet: dit gaat zo niet langer. Dan wil je hulp. Geen formulieren, geen gesprekken over gesprekken, geen maanden wachten. Gewoon iemand die zegt: *we regelen het*.

³ De handreiking jeugd is een praktisch document met richtlijnen, tips en voorbeelden om professionals en gemeenten te helpen bij het vormgeven van jeugdhulp, jongerenparticipatie of specifieke jeugdzorgvraagstukken.

⁴ Stevige Lokale Teams (SLT's) in Dijk en Waard zijn multidisciplinaire teams van professionals (zoals welzijnswerkers, jeugdhulpverleners) die dicht bij inwoners staan, in wijken en dorpen.

En toch is dat nu vaak precies wat er gebeurt. Mensen die een WMO-voorziening nodig hebben, lopen vast in een systeem dat vooral is gebouwd op wantrouwen. Eerst aantonen dat je echt iets nodig hebt. Dan beoordelen. Dan herbeoordelen. En pas heel laat volgt de hulp. Dat schuurt. Niet alleen bij inwoners, maar ook bij professionals die liever willen helpen dan afvinken.

Lokaal Dijk en Waard wil dat anders, want het kán anders. Als iemand een traplift nodig heeft, dan hoeft die niet eerst door vijf hokjes. Dan moet die traplift er gewoon komen. Snel. Wat ons betreft binnen vijf dagen.

Waarom zouden mensen iets aanvragen uit de WMO dat ze niet nodig hebben? Die ene fout die misschien een keer gemaakt wordt, weegt niet op tegen het leed, de vertraging en de kosten van een systeem dat alles dichtplakt uit angst voor misbruik. Door alles vooraf te controleren, maken we de zorg trager en duurder. Terwijl we achteraf prima kunnen meekijken of ondersteuning nog nodig is.

We willen terug naar de kern van de WMO. Naar ondersteuning die werkt vanuit vertrouwen. Naar professionals die ruimte krijgen om hun vak uit te oefenen. Naar een gemeente die zegt: *we staan naast je*.

Dat vraagt om een duidelijke keuze. Loslaten van oude systemen. Minder papier. Minder wantrouwen. Meer snelheid en meer menselijkheid. Niet omdat het makkelijker is, maar omdat het beter is.

Lokaal Dijk en Waard kiest voor een WMO die uitgaat van vertrouwen. Want zorg werkt pas echt als mensen zich gezien voelen.

Mantelzorgers zijn onmisbaar. Zij verdienen waardering, ondersteuning en vertrouwen. De gemeente is er óók voor de mantelzorger. Het mantelzorgcompliment blijft beschikbaar en ondersteuning is laagdrempelig, ongeacht waar de mantelzorger woont. We zorgen voor genoeg logeeraadressen voor mantelzorgers en we promoten de mantelzorgmakelaar die opkomt voor iedereen die zorgt voor een ander.

<"\$G j i 3/4H %Gj \$ %4

- We bieden toegankelijke en begrijpelijke ondersteuning voor iedereen in de gemeente.
- Zowel in de Parelhof als in de Binding is maken we het Sociaal Plein open en toegankelijker worden gemaakt.
- We zorgen voor één duidelijk aanspreekpunt voor inwoners met een hulpvraag.
- We ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers actief en laten zien dat hun inzet gewaardeerd wordt.
- WMO-gesprekken vinden zoveel mogelijk thuis plaats.
- We onderzoeken of de wijkverpleegkundige WMO indicaties kunnen aanvragen.
- We willen de WMO-aanvraag vergemakkelijken en de controle achteraf verscherpen.

3.3. Meedoenbeleid

Meedoen is geen luxe, maar een basisvoorwaarde om volwaardig onderdeel te zijn van onze samenleving. Iedereen herinnert zich het gevoel van buitensluiting. Voor sommige inwoners van Dijk en Waard is dat geen moment, maar dagelijkse realiteit. Niet mee kunnen doen aan sport,

cultuur of sociale activiteiten omdat er simpelweg geen geld voor is, raakt mensen diep en verzwakt onze gemeenschap als geheel.

Armoede gaat verder dan een tekort aan inkomen. Het beïnvloedt gezondheid, kansen, zelfvertrouwen en toekomstperspectief. Daarom blijft Lokaal Dijk en Waard investeren in beleid dat meedoen mogelijk maakt. De ervaringen uit de afgelopen jaren laten zien dat dit werkt. Door structurele ondersteuning, zoals de Meedoenpas, krijgen inwoners daadwerkelijk de kans om actief deel te nemen aan sport, cultuur en andere activiteiten. Ook waarderen we inwoners die zich inzetten als vrijwilliger, juist wanneer zij dat doen vanuit een kwetsbare financiële positie.

We kiezen bewust voor structureel en betrouwbaar meedoenbeleid, met oog voor de lange termijn. Tegelijk blijven we alert. De druk op bestaanszekerheid neemt toe en vraagt om blijvende aandacht, monitoring en preventie. Vooral bij kinderen en jongeren willen we vroegtijdig signaleren en ondersteunen, zodat armoede geen blijvende achterstand betekent.

Uitgangspunt is dat iedereen vroeg of laat begeleid wordt naar betaald werk. Niet iedereen is mentaal of fysiek altijd in staat om een tegenprestatie te leveren. Lokaal Dijk en Waard wil inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden richting passend betaald of onbetaald werk, zodat zij zo goed mogelijk kunnen meedoen in de samenleving.

Lokaal Dijk en Waard staat voor een inclusieve gemeente waarin iedereen, ongeacht inkomen of achtergrond, de kans krijgt om mee te doen en erbij te horen.

<"sG j i ¾ ¼ % ¼ § %¾

- We zorgen dat de Meedoenpas structureel beschikbaar is met het huidige budget voor kinderen en volwassenen en AOW-gerechtigden, zodat deelname aan sport en cultuur mogelijk blijft.
- We houden het beleid actueel door signalen van professionals, vrijwilligers en inwoners serieus te nemen.
- We richten ons op preventie en ondersteuning van kinderen die in armoede opgroeien, zodat zij gelijke kansen krijgen.
- We monitoren en evalueren het beleid structureel om duidelijkheid en zekerheid te bieden voor alle inwoners die afhankelijk zijn van deze voorzieningen.
- We zorgen dat inwoners met een laag inkomen of schulden ondersteuning krijgen om volwaardig mee te doen aan de samenleving.
- We stimuleren een actieve inzet van mensen met een uitkering, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk, passend bij wat iemand kan, niet als tegenprestatie.
- We zetten in op een dekkend netwerk van openbare toiletten.

3.4. Inburgering

Inburgering gaat over meedoen. Over taal leren, werk vinden en onderdeel worden van het dagelijks leven in onze dorpen en wijken. Lokaal Dijk en Waard wil inburgering praktisch, dichtbij en gericht op zelfstandigheid organiseren.

Taal is de basis. Door taal te combineren met werk, stage of vrijwilligerswerk leren mensen sneller en beter mee te doen. De gemeente ondersteunt waar nodig, maar verwacht ook inzet en verantwoordelijkheid van inburgeraars.

Een goede inburgering vraagt om samenwerking tussen gemeente, onderwijs, werkgevers, verenigingen en maatschappelijke organisaties. Zo versterken we de sociale samenhang en zorgen we dat iedereen mee kan doen in Dijk en Waard.

<"Œ Ĩ Ĩ ¾Œ %Œ § %¾

- Inburgering praktisch en lokaal organiseren, met duidelijke trajecten.
- Taal leren combineren met werk, stage of vrijwilligerswerk.
- Heldere verwachtingen: ondersteuning waar nodig, inzet waar mogelijk.

3.5. Diversiteit en inclusie

Dijk en Waard is een groeiende gemeente die steeds diverser wordt, met inwoners van uiteenlopende culturele achtergronden, leeftijden, seksuele oriëntaties, geloofsovertuigingen en met verschillende behoeften en mogelijkheden. De gemeente werkt al met een beleidsvisie voor diversiteit en inclusie. Dat is een belangrijke stap, maar onze inzet moet verder gaan dan visie alleen. We willen dat iedereen zich welkom, veilig en gehoord voelt in Dijk en Waard. Lokaal Dijk en Waard wil dat er geen symboliek zonder concrete resultaten plaatsvindt en dat drempels actief worden weggenomen. Iedereen in Dijk en Waard moet gelijke kansen hebben. Lokaal Dijk en Waard begrijpt dat dit een collectief vraagstuk is dat collectief beantwoord moet worden. Daarom vinden wij dat de gemeente moet faciliteren en het goede voorbeeld moet geven, om de beweging van onderop te stimuleren. Dat kan bijvoorbeeld door het creëren van ontmoetingsplekken.

<"Œ Ĩ Ĩ ¾Œ %Œ § %¾

- We stimuleren het doen van discriminatie-meldingen bij discriminatie.nl om een goed inzicht te krijgen in het probleem.
- Bij het inrichten van de openbare ruimte houden we expliciet rekening met de toegankelijkheid van mensen met een fysieke, zintuiglijke of cognitieve beperking.
- We houden een doorlopende dialoog met inwoners over het onderwerp diversiteit en inclusie op toegankelijke locaties.
- We gaan snel een agenda opstellen met concrete acties en doelen zodat de voortgang inzichtelijk wordt.
- We zoeken actief de samenwerking met scholen om kinderen van jongs af aan kennis te laten maken met andere culturen en achtergronden.

4. Veiligheid

Een veilige gemeente is een plek waar mensen zonder zorgen kunnen leven, werken en bewegen. In Dijk en Waard willen we dat mensen zonder zorgen kunnen wonen, werken en bewegen. Iedereen moet zich beschermd voelen op de straat, thuis, op school, op het werk en in de openbare ruimte. Dat vraagt om een combinatie van goed toezicht, veilige infrastructuur en aandacht voor sociale veiligheid. Lokaal Dijk en Waard kiest voor een praktische aanpak waarbij problemen vroeg worden gesignaleerd, overlast en onveilig gedrag worden aangepakt en kwetsbare groepen extra bescherming krijgen. Zo maken we Dijk en Waard een gemeente waar veiligheid vanzelfsprekend is.

4.1. Veiligheid op straat

Veilig zijn op straat is een basisvoorwaarde. In Dijk en Waard moet je zonder nadenken naar buiten kunnen. Overdag en 's avonds. In je eigen wijk of buurt, bij het winkelcentrum of op de fiets op weg naar huis.

Lokaal Dijk en Waard ziet dat de veiligheid onder druk staat. Inwoners krijgen te maken met overlast, vernielingen en intimiderend gedrag en soms zelfs met geweld. Dat vraagt om een zichtbare doch harde aanpak. Wij kiezen voor een nuchtere maar strenge lijn. Preventief waar mogelijk, handhavend waar nodig.

Veiligheid begint bij de bemensing op straat. Wijkagenten en (meer) boa's die zichtbaar zijn, aanspreekbaar zijn en weten wat er speelt in de kernen en wijken van Dijk en Waard. In de begroting van Dijk en Waard moet daarom, indien nodig, meer geld gereserveerd worden voor het efficiënt inzetten en trainen van (meer) boa's op land en op water. Het aantrekken van meer boa's is geen doel op zich, maar kan een optie zijn als de veiligheids- en handhavingsdoelen uit zicht raken. Lokaal Dijk en Waard ondersteunt wel de oproep van meer politie op straat.

De gemeente stimuleert nadrukkelijk ook de samenwerking tussen politie, boa's en jongerenwerkers om zo overlast en onrust al in een vroeg stadium te ondervangen. Op initiatief van Lokaal Dijk en Waard is het Ogen en Oren-project gestart. Dit project maakt het mogelijk om verdachte situaties en beginnend crimineel gedrag vroegtijdig te signaleren en in te grijpen waar nodig. Inwoners weten wat er in hun wijk speelt en kunnen dit laagdrempelig melden. Dat helpt om sneller op te treden en erger te voorkomen. Het Ogen en Oren-project heeft haar succes al bewezen. Daarom wil Lokaal Dijk en Waard dit project in de komende periode uitrollen naar alle wijken en kernen.

Een veilige gemeente vraagt ook om een sterke en goed toegeruste brandweer. Zeker nu inwoners langer zelfstandig thuis wonen en wijken dichter bebouwd worden, is brandveiligheid geen bijzaak. Lokaal Dijk en Waard staat pal achter een lokale, toekomstbestendige brandweer die haar werk goed en veilig kan doen. Wij hechten daarom grote waarde aan snelle aanrijtiden, voldoende personeel en goed materieel. Dat vraagt om blijvende (financiële) investeringen en aandacht voor preventie.

<"sG i j ¾ ¼ % ¼ § %¾

- We dringen aan op meer zichtbare aanwezigheid van wijkagenten en BOA's in alle wijken en kernen.

- De gebiedsverbinders zijn het aanspreekpunt voor veiligheids-issues. Zij kunnen in een vroeg stadium veiligheids-issues signaleren en doorschakelen.
- We breiden het Ogen en Oren-project uit naar elke wijk en kern in Dijk en Waard.
- We zorgen dat meldingen laagdrempelig gemaakt kunnen worden en altijd worden opgevolgd.
- We pakken overlastplekken snel en gericht aan en laten die aanpak niet versloffen.
- We zetten waar nodig extra toezicht of cameratoezicht in.
- We treden stevig op tegen overlastgevend gebruik en handel van verdovende middelen in de openbare ruimte.
- We zorgen voor goede verlichting en een veilige inrichting van straten en pleinen.
- We zorgen dat bedrijventerreinen beter zijn beveiligd.
- In natuurgebieden, recreatiegebieden, de Waarderhout, het Stadspark en andere parken moet de orde bewaard worden. Harde aanpak voor diegene die hier overlast veroorzaken.
- We organiseren een inleveractie voor vuurwerk waar inwoners boetevrij hun vuurwerk in kunnen leveren.

4.2. Sociale veiligheid

Sociale veiligheid gaat over hoe mensen met elkaar omgaan. Iedereen in Dijk en Waard moet zich veilig kunnen voelen. Niet alleen op straat maar dus ook thuis, op school, op het werk en tijdens het uitgaan.

De realiteit is dat dit niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Met name vrouwen en LHBTI+ inwoners en andere groepen geven aan zich soms onveilig te voelen, door intimidatie, pesten, agressie of discriminatie. Ook achter de voordeur gaat het soms mis. Dat vraagt om duidelijke keuzes en een gemeente die niet wegstapt. Lokaal Dijk en Waard kiest voor een praktische aanpak. Problemen vroeg signaleren, snel ingrijpen en slachtoffers centraal stellen. Daarnaast zorgen we dat we kwetsbare doelgroepen betrekken in het inrichten van de openbare ruimte, zodat hun perspectief een plek krijgt op straat.

Huiselijk geweld speelt zich vaak af buiten het zicht, maar de impact is groot. Lokaal Dijk en Waard wil dat signalen van huiselijk geweld sneller worden herkend en opgepakt. Dat vraagt om goede samenwerking tussen gemeente, politie, zorg en maatschappelijke organisaties. Veiligheid van het slachtoffer staat altijd voorop. We zetten in op snelle hulp, duidelijke regie vanuit Veilig Thuis en nazorg. Niet pas handelen als het escaleert, maar eerder ingrijpen om herhaling te voorkomen.

Pesten, intimidatie en agressie komen voor op school, op het werk, in de sport en in de openbare ruimte. Ook online. Dat mag nooit worden genormaliseerd. Lokaal Dijk en Waard wil duidelijke normen stellen. Grensoverschrijdend gedrag wordt benoemd en aangepakt. We verwachten van scholen, sportverenigingen en organisaties dat zij actief beleid voeren en signalen serieus nemen. De gemeente ondersteunt waar nodig, maar spreekt ook aan als er niet wordt gehandeld.

<"sG i i 3/4 1 % 0 1 s % 0 4

- We zorgen voor vroegtijdige signalering en snelle opvolging van meldingen van huiselijk geweld.
- We versterken de samenwerking door korte lijnen tussen gemeente, politie, zorg en maatschappelijke organisaties.
- We sporen de partners aan dat slachtoffers altijd snel worden doorverwezen naar passende hulp.
- We pakken pesten, intimidatie en agressie actief aan, zowel offline als online. We spreken scholen, sportverenigingen en organisaties aan op hun verantwoordelijkheid.
- We maken meldingen van grensoverschrijdend gedrag en discriminatie laagdrempelig en toegankelijk.
- We promoten actief het meldpunt discriminatie om een goed beeld te krijgen van het probleem.
- We zorgen dat iedereen, ongeacht gender, seksuele oriëntatie of achtergrond, zich veilig kan voelen in Dijk en Waard.

4.3. Verkeersveiligheid

Iedereen in Dijk en Waard moet zich veilig kunnen voelen op straat. Of je nu loopt, fietst, naar school gaat, naar je werk rijdt of een wandeling maakt in je eigen buurt: verkeersveiligheid is een basisvoorwaarde voor een leefbare gemeente. Toch gebeuren er in Dijk en Waard nog te veel verkeersongevallen en ligt het aantal verkeersslachtoffers hoger dan het landelijke gemiddelde. Dit laat zien dat verandering noodzakelijk is.

Lokaal Dijk en Waard wil dat iedereen zich vrij kan verplaatsen zonder angst voor ongelukken. Kwetsbare verkeersdeelnemers zoals kinderen, ouderen, voetgangers en fietsers verdienen daarbij extra bescherming. Veel autoritten binnen de gemeente zijn kort en hebben een lokale bestemming die ook te voet of per fiets bereikt kunnen worden. Door lopen en fietsen aantrekkelijker te maken, verschuiven vooral korte, lokale verplaatsingen. Dat zorgt voor meer rust en overzicht in het verkeer, terwijl de bereikbaarheid voor inwoners, ondernemers en hulpdiensten gewaarborgd blijft.

Verkeersveiligheid begint bij een goede inrichting van de openbare ruimte. Fietsers halen we zo veel mogelijk van rijbaan af en laten we gebruikmaken van aparte fietspaden. Lagere snelheden verbeteren de verkeersveiligheid en leefbaarheid. We voeren daarom 30 kilometer per uur in binnen de bebouwde kom waar de situatie daar om vraagt en blijven maatwerk toepassen op plekken waar dit (nog) niet noodzakelijk is. We investeren in veilige infrastructuur door middel van goed overzicht, éénrichtingsfietspaden op rotondes, snelheidsremmers en duidelijke markeringen. Rotondes, kruispunten en oversteekplaatsen worden overzichtelijk en veilig ingericht, met speciale aandacht voor schoolomgevingen en drukke fietsroutes. Op lange, rechte wegen waar vaak te hard wordt gereden en op plekken waar veilige fietspaden ontbreken, nemen we gerichte maatregelen om de veiligheid te vergroten.

Nieuwe wijken richten we zo in dat straten weer plekken worden voor mensen en kinderen, met lage snelheden, veel groen en ruimte voor ontmoeting. Handhaving, educatie en verkeerscampagnes blijven belangrijk om veilig verkeersgedrag vanzelfsprekend te maken. Ons

660 doel is helder en ambitieus: het aantal verkeersdoden in Dijk en Waard in 2050 terugbrengen
661 naar nul.

662 <"šĠ j i ¾Ŧ %Ŧ § %¾

- 663 • We verbeteren aantoonbaar onveilige rotondes en kruispunten door de aanleg van
664 éénrichtingsfietspaden, veilige oversteekplaatsen en duidelijke voorrangssituaties.
- 665 • We maken schoolomgevingen en belangrijke schoolroutes structureel veiliger met
666 snelheidsremmers, overzichtelijke inrichting en veilige oversteken.
- 667 • We leggen doorlopende en veilige fiets- en wandelroutes aan, zodat korte autoritten
668 binnen de gemeente worden vervangen door lopen en fietsen. Daarbij kijken we naar
669 bijvoorbeeld fietsstraten.
- 670 • We scheiden fietsers zoveel mogelijk van gemotoriseerd verkeer door veilige fietspaden
671 aan te leggen.
- 672 • Indien de situatie er om vraagt, verlagen we de maximumsnelheid naar 30 kilometer per
673 uur. Waar dat (nog) niet nodig is bieden we maatwerk.
- 674 • We monitoren jaarlijks verkeersveiligheid en pakken nieuwe knelpunten direct aan.
- 675 • We pakken huftergedrag in de openbare ruimte hard aan. Ook gevaarlijk gedrag met
676 fatbikes hoort daarbij.

677

5. Bereikbaarheid en mobiliteit

Dijk en Waard is een gemeente in beweging. Voor Lokaal Dijk en Waard gaat mobiliteit niet alleen over van A naar B reizen, maar over veilig, toegankelijk en duurzaam verplaatsen voor iedereen. Jong en oud, voetganger, fietser of gebruikers van mobiele hulpmiddelen, iedereen moet kunnen meedoen. Binnen buurten moeten straten weer plekken zijn voor groen, ontmoeting en beweging. Tegelijkertijd zijn goede verbindingen tussen buurten, kernen en regio essentieel om de gemeente als één geheel te laten functioneren. Mobiliteit verbindt mensen, voorzieningen en wijken. Door te investeren in veilige straten, sterke verbindingen tussen lokaal en regio en toegankelijk openbaar vervoer zetten we mensen centraal in onze openbare ruimte. Zo bouwen we aan een leefbare, verbonden en toekomstbestendige gemeente waarin mobiliteit bijdraagt aan gezondheid, sociale samenhang en gelijke kansen.

5.1. Openbaar vervoer

Een sterk openbaar vervoersnetwerk is onmisbaar voor een bereikbare en leefbare gemeente. Voor Lokaal Dijk en Waard is openbaar vervoer een basisvoorziening die inwoners verbindt met werk, onderwijs, zorg, winkels en elkaar. Een betrouwbaar, toegankelijk en goed samenhangend OV-netwerk geeft inwoners echte keuzevrijheid in hoe zij zich verplaatsen en maakt het makkelijker om de auto vaker te laten staan. Dat vermindert druk op de wegen en vergroot de ruimte en kwaliteit in onze buurten. Interne buslijnen, zoals de HugoHopper, vormen daarbij de ruggengraat van de gemeente en verbinden alle kernen met elkaar. Deze lijnen moeten logisch, frequent en herkenbaar zijn, met goede overstappen op de trein richting Alkmaar, de Metropoolregio Amsterdam en de Randstad. Zo versterken we zowel de lokale als regionale bereikbaarheid.

Voor Lokaal Dijk en Waard moet het openbaar vervoer volledig toegankelijk zijn voor iedereen, inclusief mensen met een zichtbare of onzichtbare beperking. Stations, haltes, toiletten, reisassistentie en reisinformatie worden zo ingericht dat er geen belemmeringen zijn voor mensen in het verkeer.

<"ŠĠ j i ¾Ŧ %Ŧ § %¾

- We gaan voor beter, betrouwbaarder en toegankelijker openbaar vervoer in onze gemeente en de regio.
- Het Stationskwartier Heerhugowaard wordt een hoogwaardig OV-knooppunt. Dat onze gemeente echt verbindt met de regio en verder. Een plek waar snelle, frequente busverbindingen, trein, fiets en (deel)mobiliteit naadloos samenkomen.
- We zetten in op een fijnmaziger OV-netwerk voor onze dorpen en kernen in samenwerking met de HugoHopper.
- We realiseren een directe en herkenbare busverbinding tussen Langedijk en Heerhugowaard, passend bij Dijk en Waard als één gemeente.
- Naast Zaterdag ook op Vrijdag een goede nachtelijke verbinding tussen Dijk en Waard en Alkmaar met bijvoorbeeld een nachtbus.
- Het openbaar vervoer moet toegankelijk zijn voor iedereen, inclusief mensen met een zichtbare en onzichtbare beperking.
- De nachttrein vanuit Amsterdam in het weekend moet doorrijden naar Heerhugowaard.

- De HugoHopper is voor iedereen in Dijk en Waard. Dat gaan we promoten en waar nodig uitbreiden.

5.2. Parkeren

Iedereen kent wel iemand die een woning nodig heeft. Daarom bouwen we stevig door in Dijk en Waard. Veel van deze woningen worden de komende jaren gerealiseerd in of nabij het Stationskwartier, Stadshart en De Frans. Gebieden waar de ruimte beperkt is en er daarom keuzes gemaakt moeten worden. Keuzes over groen, speeltuinen, verlichting en ook parkeren. Wij kiezen voor bouwen voor de toekomst, maar niet ten koste van leefbaarheid. Uitgangspunt van Lokaal Dijk en Waard is dat de bestaande bewoners voor hun deur moeten kunnen blijven parkeren. Het huidige parkeerbeleid gericht op bescherming van de bestaande bewoners heeft discussie veroorzaakt. We zijn niet doof voor de huidige zorgen. De zorgen gaan over het aantal bezoekersuren, de prijs van de vergunning, kiss and rides bij de school en blauwe zones voor ondernemers.

Wij zetten in op een evaluatie van het beleid, met de volgende uitgangspunten. Bescherming van de bestaande bewoners is het uitgangspunt en uitbreiding van het parkeervergunningengebied en verhoging van de tarieven is niet aan de orde.

Goede fietsparkeervoorzieningen zijn onmisbaar in centra. Lokaal Dijk en Waard wil ambitieus investeren in ruim, veilig en overzichtelijk fietsparkeren in onze dorps- en winkelcentra. Te vaak staan fietsen nu in de weg of juist te ver van voorzieningen, wat ten koste gaat van toegankelijkheid en uitstraling. Wij kiezen voor voldoende en goed gespreide stallingen, met extra aandacht voor e-bikes, bakfietsen en mindervaliden. Door fietsparkeren slim te combineren met herinrichting, vergroening en verblijfskwaliteit maken we onze centra aantrekkelijker voor bezoekers en beter bereikbaar voor iedereen. Zo geven we de fiets de plek die hij verdient en versterken we tegelijkertijd de leefbaarheid en lokale economie van Dijk en Waard.

<"\$Ġ ĵ ĵ ¾Ŧ %Ġġ \$ %¾

- We evalueren het parkeerbeleid in 2026 - 2027.
- We bieden maatwerk voor knelpunten op wijk of straatniveau.
- Wij investeren ambitieus in ruim, veilig en overzichtelijk fietsparkeren in onze dorps- en winkelcentra.
- We combineren fietsparkeren met herinrichting, vergroening en verhoging van de verblijfskwaliteit.

5.3. Wegen

We moeten focussen op ruimtelijke inbreiding van bestaande infrastructuur. Voor Lokaal Dijk en Waard betekent dit dat we de wegen die we al hebben beter benutten, verbeteren en herinrichten met veiligheid, toegankelijkheid en leefkwaliteit als uitgangspunt. Binnen de gemeente stimuleren we lopen, fietsen en openbaar vervoer als volwaardige opties voor korte afstanden. We investeren in een samenhangend netwerk van veilige fietspaden en aantrekkelijke wandelroutes in alle kernen.

Tegelijkertijd blijven de hoofdaders en regionale verbindingen cruciaal voor een goed bereikbare gemeente. Deze routes zorgen voor een snelle en herkenbare toegang tot Dijk en Waard en een

sterke aansluiting op de regio. Daarom verbeteren we de doorstroming op deze wegen en pakken we knelpunten samen met de provincie gericht aan.

<"\$Ġ j i 3/4Ŧ %Ġ § %3/4

- Ontbrekende fiets- en wandelpaden in kaart brengen en aanleggen.
- We doen een onderzoek naar de toenemende drukte in de komende jaren op de (hoofd)wegen in Dijk en Waard.
- Op basis van dit onderzoek de doorstroming op hoofdadars en regionale wegen verbeteren, met oog voor de toenemende woningbouw en economische vraag.
- Knelpunten op provinciale N-wegen samen met provincie oplossen.
- Situatie spoorbrug N242 structureel verbeteren om files en onveiligheid te verminderen.
- Doorstroming op specifiek de Oosttangent verbeteren.
- Prioriteit aan verkeersplan⁵ Sint Pancras.
- We sturen aan op een structurele verbetering van de N242. Dit wordt regionaal opgepakt en betaald.
- De Kanaaldijk bij Koedijk wordt ingericht als een fietsstraat.

5.4. Slimme oplossingen

Voor Lokaal Dijk en Waard zijn slimme oplossingen onmisbaar om onze gemeente bereikbaar, leefbaar en toekomstbestendig te maken. Elektrisch rijden neemt sterk toe en zal alleen maar verder groeien. Daarom zorgen we voor een goed en betrouwbaar laadnetwerk, inclusief snellaadstations en laadmogelijkheden voor inwoners zonder eigen oprit via kabelgoten.

<"\$Ġ j i 3/4Ŧ %Ġ § %3/4

- Voldoende oplaadpunten en snellaadstations realiseren in alle kernen, zodat elektrisch rijden voor iedereen bereikbaar wordt.
- Snellaadstations strategisch plannen op plekken met hoge vraag en goede aansluiting op het regionale netwerk.
- Inwoners zonder eigen oprit de mogelijkheid bieden via kabelgoten of andere oplossingen te laden.
- Bewoners stimuleren om vaker te lopen, fietsen en deelmobiliteit te gebruiken.
- Laadpaalklevers gaan we stevig beboeten.

5

https://www.dijkenwaard.nl/fileadmin/bestanden/Wonen_en_leven/Heerhugowaard_in_ontwikkeling/Verbetering_verkeerssituatie_Sint_Pancras/Rapport_Verkeersstructuur_Sint_Pancras_22-3-2021.pdf

6. Economie en werk

Een sterke economie en een gezonde arbeidsmarkt zijn de basis voor een bloeiend Dijk en Waard. Lokaal Dijk en Waard wil dat bedrijven, ondernemers en inwoners de kans krijgen om te groeien, innoveren en mee te doen. Dat betekent investeren in goed bereikbare bedrijventerreinen, een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor het MKB, het versterken van de lokale arbeidsmarkt en het stimuleren van werkgelegenheid dichtbij huis. Daarnaast zetten we in op een sterke lokale economie door lokaal ondernemen te ondersteunen en innovatie te faciliteren. Zo creëren we kansen voor iedereen en bouwen we aan een duurzame toekomst.

6.1 MBO-cluster

Lokaal Dijk en Waard kiest bewust voor vakmanschap, ondernemerschap en samenwerking als fundament voor een sterke lokale economie. Wij bouwen aan een stevig mbo-cluster waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid structureel samenwerken aan de banen en vaardigheden van morgen. We willen wervend beleid voeren voor ons mbo-cluster. Dat doen we omdat we de kansen zien van mbo'ers. Zij maken onze gemeente.

Het mbo is onmisbaar voor Dijk en Waard. Daarom investeren wij in de verdere ontwikkeling van een herkenbaar en aantrekkelijk mbo-cluster, waar opleidingen, praktijkleren, innovatie en ondernemerschap samenkomen. Dit cluster wordt een ontmoetingsplek voor studenten, (mkb)ondernemers en kennispartners, met ruimte voor praktijklabs en gezamenlijke innovatieprojecten. Zo sluiten opleidingen beter aan op de lokale arbeidsmarkt en blijven jongeren én vakmensen behouden voor onze gemeente.

Door het mbo-cluster stevig uit te bouwen, creëren we kansen voor lokale ondernemers, vergroten we de werkgelegenheid en investeren we in een toekomstbestendige economie. Zo maken we van Dijk en Waard een gemeente waar vakmanschap wordt gewaardeerd, talent zich kan ontwikkelen en bedrijven duurzaam kunnen groeien. Door het mbo stevig te verankeren in onze lokale economie, bouwen we aan werk dat blijft, talent dat groeit en bedrijven die hier willen investeren.

<"sG j i 3/4 0 %G § %3/4

- Wij bouwen aan een stevig MBO-cluster, als fundament voor de lokale economie.
- Opleidingen worden samen met lokale ondernemers vormgegeven, zodat vaardigheden aansluiten op echte banen in de regio.
- Jongeren krijgen perspectief op werk en doorgroei in Dijk en Waard, zodat ze niet noodgedwongen de gemeente verlaten.
- De gemeente faciliteert, verbindt en investeert waar nodig, maar laat de inhoud bij onderwijs en ondernemers.
- We creëren meer stageplekken via de triple-helix voor mbo-studenten.
- We onderzoeken of we via de Regio Deal projecten kunnen realiseren met en voor het mbo.

6.2 MKB en innovatie

Het midden- en kleinbedrijf vormt het fundament van de lokale economie van Dijk en Waard. Lokaal Dijk en Waard zet maximaal in op een goed vestigingsklimaat en een goede concurrentiepositie in de regio.

Lokaal Dijk en Waard wil de bereikbaarheid van de gehele gemeente en daarmee ook die van de bedrijventerreinen en werklocaties goed houden. Detailhandel moet zo veel mogelijk de ruimte krijgen om zich hier te kunnen vestigen. Lokaal Dijk en Waard ziet voor detailhandel graag een concentratie in kernen en wijken. De gemeente zorgt voor een gezellig, groene en aansprekende fysieke inrichting, goede fiets- en aanrijroutes. Het moet makkelijk zijn om in Dijk en Waard te winkelen.

De land- en tuinbouw in o.a. het Altongebied blijft een onmisbare schakel in de economie van Dijk en Waard. Onze agrariërs en tuinders staan onder grote druk door steeds veranderende regelgeving vanuit Brussel en Den Haag. Lokaal Dijk en Waard vindt dat deze ondernemers recht hebben op duidelijkheid, stabiliteit en een gemeente die naast hen staat. Wij hechten daarom grote waarde aan structureel overleg met de sector, waarbij LTO en ANV een belangrijke gesprekspartners zijn.

<"ŠĠ j i ¾Ŧ %Ŧ § %¾

- We zorgen voor één vast aanspreekpunt voor ondernemers binnen de gemeente.
- We versnellen en vereenvoudigen vergunningen voor ondernemers.
- We toetsen nieuw beleid zo nodig op effecten voor het MKB.
- Detailhandel wordt geconcentreerd in dorpen en wijken.
- We stimuleren en faciliteren innovatieve ontwikkelingen.

6.3 Arbeidsmarkt

Een sterke arbeidsmarkt is onmisbaar voor een gezonde lokale economie en voor het welzijn van onze inwoners. Tegelijkertijd staat die arbeidsmarkt onder druk. Veel sectoren kampen met personeelstekorten, terwijl anderen moeite hebben om aansluiting te vinden. Lokaal Dijk en Waard wil dat iedereen die kan en wil werken, ook daadwerkelijk de kans krijgt om mee te doen.

Een goed functionerende arbeidsmarkt vraagt om samenwerking. Samenwerking tussen gemeente, ondernemers, onderwijs en maatschappelijke organisaties. Lokaal Dijk en Waard vindt het belangrijk dat opleidingen beter aansluiten op de praktijk en op de behoeften van lokale bedrijven. Daarom zetten wij in op de zogenoemde **"triple helix-benadering"**, waarin bedrijfsleven, onderwijs en overheid samen optrekken. Door inwoners op te leiden voor de banen die hier daadwerkelijk nodig zijn, versterken we de lokale arbeidsmarkt en zorgen we voor duurzame innovatie en werkgelegenheid in Dijk en Waard. We willen een economie die past bij de makers en de doeners van de MBO's in onze gemeente.

Voor Lokaal Dijk en Waard is de richtlijn: één arbeidsplaats per woning. Dit zorgt voor een goede verhouding tussen wonen en werken in Dijk en Waard.

Uitgangspunt is dat de werkgever primair de verantwoordelijkheid heeft voor het huisvesten van arbeidsmigranten. Dit dient zoveel mogelijk op eigen terrein te gebeuren.

<"ŠĠ j i ¾Ŧ %Ŧ § %¾

- We stimuleren werk- en stageplekken en versterken de samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en gemeente volgens de triple helix-benadering.
- We investeren in voldoende mogelijkheden om de Nederlandse taal te leren.

- We spreken werkgevers aan op hun verantwoordelijkheid om arbeidsmigranten te huisvesten.
- Inzetten op één arbeidsplaats per woning in Dijk en Waard.

6.4 Bedrijventerreinen

De bestaande bedrijventerreinen zoals o.a. De Vaandel, Breekland en Zandhorst moeten maximaal en slim worden benut, met oog voor bereikbaarheid, veiligheid en toekomstbestendigheid. Uitbreidingen op De Vaandel en Breekland moeten zorgen voor extra ruimte voor nieuwe bedrijvigheid, met oog voor genoeg arbeidsplaatsen. Wat Lokaal Dijk en Waard betreft worden deze ontwikkelingen zo spoedig mogelijk opgepakt en versneld uitgevoerd. Lokaal Dijk en Waard vindt dat bedrijventerreinen ook ruimte moeten bieden aan kringloopwinkels. Door een initiatiefvoorstel van Lokaal Dijk en Waard is er de afgelopen periode al voor gezorgd dat hier ruimte voor komt, inclusief de mogelijkheid voor een circulair ambachtscentrum. Dit moet zo blijven.

We zetten in op de doorontwikkeling van bedrijventerrein De Zandhorst tot een modern, duurzaam en goed bereikbaar economisch knooppunt. Waar ruimte is voor aantrekkelijke en toekomstgerichte bedrijven die bijdragen aan werkgelegenheid en innovatie. Passend bij de schaal en identiteit van Dijk en Waard en ruimtelijk en inhoudelijk sterk wordt verbonden met zijn omgeving. Denk aan het Stationskwartier, de ontwikkeling van De Frans en bij de versterking van MBO-cluster.

<"\$G j i 3/4H %Q\$ § %3/4

- We investeren in goed bereikbare en veilige bedrijventerreinen zoals De Vaandel, Zandhorst en Breekland.
- Waar dat mogelijk is verplaatsen we ondernemers van oude bedrijventerreinen naar grotere, betere en nieuwe bedrijventerreinen om zo locaties voor onder andere woningbouw vrij te spelen.
- We revitaliseren waar dat nodig is bedrijventerreinen met onder andere een stevige focus op genoeg arbeidsplaatsen.
- Pakken de doorontwikkeling van bedrijventerrein De Zandhorst naar een aantrekkelijk, duurzaam en goed bereikbaar economisch knooppunt stevig ter hand.
- We breiden daar waar nodig en mogelijk bedrijventerreinen uit om aan de vraag van de ondernemers in Dijk en Waard te voldoen.
- We betrekken ondernemers en ondernemersverenigingen vroegtijdig bij gebiedsontwikkelingen en andere belangrijke besluiten.

6.5 Stimuleren lokale economie

Een sterke lokale economie begint dichtbij huis. Bij de bakker om de hoek, de winkelier in het dorp en de ondernemer uit de kern of wijk. Lokaal Dijk en Waard wil dit versterken en beschermen. Dat doen we door als gemeente waar mogelijk lokaal aan te besteden en lokaal in te kopen. Publiek geld moet zoveel mogelijk terugvloeien in onze eigen gemeenschap. Lokale initiatieven krijgen bij ons voorrang. Subsidies en ondersteuning zetten we gericht in om lokale ondernemers en initiatieven een kans te geven.

909 <"sG i i 3/4 1 % 0 1 s % 0 4

- 910
- We besteden als gemeente waar mogelijk lokaal aan en kopen lokaal in.
- 911
- We geven subsidies aan goede lokale initiatieven.

912

7 Natuur, klimaat en duurzaamheid

Dijk en Waard is een gemeente met een uniek landschap en rijke cultuur en natuur. Lokaal Dijk en Waard zet zich in voor een leefomgeving waarin natuur, klimaat en duurzaamheid centraal staan. Groei en ontwikkeling gaan hand in hand met behoud van natuur, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. We kiezen voor praktische, haalbare oplossingen die bijdragen aan een duurzame en toekomstbestendige gemeente, zonder dat inwoners geconfronteerd worden met energielasten die onbetaalbaar zijn.

7.1 Biodiversiteit en natuurbeheer

Onze gemeente kent een rijke en diverse natuur, van de Waarderhout tot het Oosterdelgebied en de Kleimeer. Deze gebieden zijn waardevol voor flora, fauna én recreatie. Lokaal Dijk en Waard wil natuur behouden, versterken en toegankelijk maken waar het kan, maar ook beschermen waar kwetsbare natuur dit vereist. Het beheer gebeurt in samenwerking met bewoners, vrijwilligers en natuurorganisaties, met oog voor maatwerk per gebied. Natuur heeft ruimte nodig om van waarde te zijn. Deze ruimte wil Lokaal Dijk en Waard ook bieden.

<"\$Ġ; ; ¾Ŧ %Ŧ § %¼

- We behouden en versterken belangrijke natuurgebieden en dorpsgroen.
- We voeren het reddingsplan uit voor het Oosterdelgebied tegen invasieve exoten zoals de rivierkreeft.
- We stimuleren betrokkenheid van inwoners en vrijwilligers bij natuurbeheer en educatie.
- We faciliteren recreatie in balans met natuur, bijvoorbeeld wandelroutes, rustplekken en picknickvoorzieningen.
- We faciliteren ook hondenlosloopgebieden waar het kan in combinatie met de natuur.

7.2 Geestmerambacht

Lokaal Dijk en Waard wil dat het gebied behouden blijft zoals het nu is. We willen daarbij twee doelen nastreven: behoud van natuur en behoud van recreatie.

Daarbij hoort ook dat de ondernemers die er op dit moment zitten ook perspectief moeten krijgen. Activiteiten of initiatieven die geld opbrengen zijn geen doel op zich. Deze moeten primair worden getoetst aan de consequenties voor de natuur en recreatie.

We koesteren de natuur in het Geestmerambacht. Dat betekent ook dat bij projecten de ecologische kwaliteit niet mag worden aangetast. We hebben een scherp oog voor de Kleimeer en de Zomerdel. Voor die ecologische kwaliteit betrekken we ook externen en deskundige organisaties.

We zullen moeten zoeken naar de best passende bestuursvorm om enerzijds de kwaliteiten van het gebied te behouden en anderzijds de kosten niet op te laten lopen. We willen dat het gebied toegankelijk blijft voor een breed publiek. Dat betekent geen parkeerkosten of entreegeld voor onze inwoners.

<"sG i i ¾ ¼ % ¼ § %¾

- We zetten in op een laagdrempelig, fijn en goed Geestmerambacht waar inwoners zoals vanouds kunnen genieten van de natuur en recreatieve mogelijkheden.
- We geven de huidige ondernemers perspectief en stimuleren hen om te investeren in hun onderneming.
- We voeren geen entreegeld of parkeerbelasting in voor onze inwoners van het recreatieschap

7.3 Wateropgave

Een van de grote opgaven van deze eeuw is de wateropgave. Zeker in Dijk en Waard, wat voor een groot deel bestaat uit water en is ingepolderd. Water wordt steeds meer (mede)sturend in de ruimtelijke ordening. Waar het kan willen wij geen verharding toepassen, maar juist ruimte geven aan water. Hoe langer we water vast kunnen houden, hoe beter. We willen initiatieven die positief bijdragen aan het tegengaan van wateroverlast ondersteunen. Daarin zoeken we ook de samenwerking met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Drinkwater is en blijft een verantwoordelijkheid van PWN.

Daarnaast is waterkwaliteit belangrijk. Daarin maken we onderscheid tussen zwemwaterkwaliteit en waterkwaliteit.

De zwemwaterkwaliteit moet beter. Er zijn te veel zwemlocaties aangewezen als onveilig. In het geval van het Geestmerambacht moet er helder worden hoe we de jaarlijkse blauwalg tegen kunnen gaan of kunnen verlichten. Het zwemwater in het Park van Luna voldoet al aan de normen, maar komt door de meetsystematiek nog steeds niet als groen op de kaart. De gemeente moet daarom beter en meer communiceren over de actuele stand van zaken.

De gemeente neemt bij ruimtelijke plannen, gebiedsontwikkeling en beheer van de openbare ruimte de doelen van de Kaderrichtlijn Water structureel mee, met aandacht voor waterkwaliteit, minder verharding en natuurlijke oplossingen. We beperken vervuiling vanuit de leefomgeving door milieuvriendelijk beheer, goede afvoer en filtering van regenwater en het terugdringen van schadelijke stoffen. Daarbij werken we nauw samen met het waterschap en de provincie en stimuleren we inwoners en ondernemers om bij te dragen aan schoon en gezond water.

<"sG i i ¾ ¼ % ¼ § %¾

- Water wordt mede sturend in ruimtelijke ordening: bij nieuwe plannen en herinrichting kiezen we waar mogelijk voor minder verharding en meer ruimte voor water en groen.
- We ondersteunen initiatieven van inwoners en organisaties die bijdragen aan waterberging en het tegengaan van wateroverlast.
- De gemeente zet zich in voor betere zwemwaterkwaliteit, met speciale aandacht voor structurele oplossingen tegen blauwalg bij Geestmerambacht.
- Over zwemwater dat aan de normen voldoet, zoals in Park van Luna, communiceren we actiever en duidelijker, zodat inwoners weten waar veilig gezwommen kan worden.
- Bij beheer van de openbare ruimte werken we volgens de doelen van de Kaderrichtlijn Water, met milieuvriendelijk onderhoud, schone afvoer van regenwater en nauwe samenwerking met waterschap en provincie.

7.4 Klimaat en energie

De gevolgen van klimaatverandering zijn ook in Dijk en Waard steeds duidelijker merkbaar. Hevige regenbuien, langere perioden van droogte en toenemende hitte hebben direct invloed op onze leefomgeving, woningen en openbare ruimte. Lokaal Dijk en Waard vindt dat we niet kunnen weggijken: we moeten verantwoordelijkheid nemen en nu maatregelen treffen die onze gemeente weerbaar maken voor de toekomst. Daarbij kiezen we voor oplossingen die werken in de praktijk en betaalbaar blijven voor inwoners en ondernemers.

Lokaal Dijk en Waard zet in op energiebesparing en duurzame energieopwekking. We kiezen bewust voor zonne-energie en energieneutrale woningen, waarbij gemeentelijke gebouwen als voorbeeld dienen. Duurzame maatregelen moeten haalbaar en betaalbaar zijn, zonder dat energiearmoede ontstaat. We vinden dat windmolens niet nabij bebouwing geplaatst mogen worden. Lokaal Dijk en Waard zet liever in op zonne-energie dan op windenergie. In algemene zin moet voor de energieopwekking in de openbare ruimte naar een breed geaccepteerde oplossing worden gezocht.

Het toekomstige 380kv-traject mag niet leiden tot een aantasting in de leefbaarheid van onze wijken. We steunen daarom ook de oproep om het 380kv niet dicht langs wijken of andere bebouwing in Dijk en Waard heen te laten gaan. Daar valt ook het landschappelijke gebied rondom Veenhuizen onder.

<"sG i i 3/4 1 %Q § %3/4

- We verbinden klimaatmaatregelen aan leefbaarheid en gezondheid, zodat vergroening en verduurzaming zichtbaar bijdragen aan fijnere wijken en dorpen.
- We verlagen de CO₂-uitstoot van gemeentelijk vastgoed door versnelde isolatie, energiebesparing en duurzame energieopwek op eigen gebouwen.
- We helpen inwoners en verenigingen bij concrete klimaatacties, zoals regentonnen, groene daken en gezamenlijke isolatieprojecten.
- We stimuleren zonne-energie en energieneutrale nieuwbouw en renovatie van woningen, scholen en gemeentelijke gebouwen.
- We plaatsen geen windmolens nabij bebouwing.
- We ondersteunen huiseigenaren bij het verduurzamen van hun woningen, bijvoorbeeld bij van het gas afhalen.
- We nemen duurzaamheid mee in aanbestedingen en geven bedrijven met hoge duurzaamheidsscores voorrang.
- We onderzoeken innovatieve energieopwekking, zoals aardwarmte, in samenwerking met inwoners en ondernemers.
- We gaan door met de energiecoaches.

7.5 Ruimte voor groen

Klimaatverandering vraagt om aanpassingen in onze leefomgeving. Hitte, droogte en wateroverlast moeten lokaal beheersbaar zijn, zodat de gemeente veerkrachtig blijft. Lokaal Dijk en Waard kiest voor slimme, praktische oplossingen die veiligheid en leefbaarheid combineren.

1032 <"šĠ i i ¾Ŧ %Ŧ § %¾

- 1033 • We vergroenen wijken en dorpen om hitte tegen te gaan en water vast te houden. Voor
- 1034 elke woning komt er een boom in Dijk en Waard.
- 1035 • We vergroenen schoolpleinen.
- 1036 • We zorgen voor klimaatbestendige infrastructuur en openbare ruimte.
- 1037 • We betrekken inwoners bij lokale maatregelen en vergroten bewustwording van
- 1038 klimaatrisico's.
- 1039 • We laten de boomplant-dag terugkomen
- 1040 • We passen waterbeheer aan bij nieuwbouw, recreatiegebieden en bestaande wijken om
- 1041 overlast te voorkomen.

1042 **7.6 Afval**

1043 Iedereen heeft afval. Een schone en goed georganiseerde afvalinzameling is een
 1044 basisvoorziening die bijdraagt aan het milieu en de portemonnee. Lokaal Dijk en Waard kiest
 1045 voor een goede aanpak van afval, waarbij gemak voor inwoners en lage kosten hand in hand
 1046 gaat met verantwoordelijkheid voor het milieu. Lokaal Dijk en Waard streeft naar het beperken
 1047 van het aantal kilo's restafval.

1048 Wij vinden dat afval scheiden logisch en uitvoerbaar moet zijn. Inwoners willen best hun best
 1049 doen, maar dan moet het systeem duidelijk, betrouwbaar en dichtbij zijn. We hebben het
 1050 afvalbeleid in de afgelopen periode aangescherpt. We hebben daardoor de afvalstoffenheffing
 1051 voor de inwoners omlaag weten te brengen. Wel willen we evalueren of het beleid ook echt
 1052 werkt in de praktijk. Lokaal Dijk en Waard is geen voorstander van een Diftar-systeem (betalen
 1053 per dumping). Daarnaast vinden we dat de gemeentewerf ruimer open mag zijn op logische
 1054 dagen.

1055 Afval is geen eindpunt, maar een grondstof. Door hergebruik, reparatie en recycling slim te
 1056 organiseren, verminderen we restafval en besparen we kosten op de lange termijn. Initiatieven
 1057 zoals kringloopwinkels, repair cafés en hergebruik van bouwmaterialen verdienen ruimte en
 1058 ondersteuning. Zo bouwen we stap voor stap aan een circulaire gemeente, zonder dogma's en
 1059 zonder dat inwoners op extra kosten worden gejaagd.

1060 Zwerfafval en dumpingen pakken we zichtbaar en consequent aan. Dat vraagt om handhaving
 1061 waar nodig, maar vooral om slimme inrichting van de openbare ruimte en betrokkenheid van
 1062 inwoners, scholen en verenigingen. Een schone straat nodigt uit tot netjes gedrag.

1063 <"šĠ i i ¾Ŧ %Ŧ § %¾

- 1064 • We gaan het huidige afvalbeleid evalueren op onder meer de hoogte van de
- 1065 afvalstoffenheffing en praktische ervaringen.
- 1066 • Afval naar de gemeentewerf brengen blijft gratis.
- 1067 • We stimuleren hergebruik en circulariteit door ruimte te bieden aan kringloopwinkels,
- 1068 repair cafés en circulaire initiatieven.
- 1069 • We pakken zwerfafval en illegale dumping gericht aan, met een combinatie van
- 1070 handhaving, slimme inrichting en bewonersinitiatieven.
- 1071

8 Onderwijs, Cultuur en Sport

Onderwijs, cultuur en sport vormen de basis voor een gezonde, creatieve en betrokken samenleving in Dijk en Waard. Lokaal Dijk en Waard wil dat iedereen, van jong tot oud, de kans krijgt om zich te ontwikkelen, te bewegen, te leren en te ontdekken. Goed onderwijs, levendige cultuur en brede sportmogelijkheden dragen bij aan persoonlijke groei, sociale verbinding en een gezonde leefstijl. Daarom investeren we in veilige scholen, toegankelijke bibliotheken, bruisende evenementen, sportvoorzieningen en culturele activiteiten. Zo maken we Dijk en Waard niet alleen een plek om te wonen, maar ook een plek om te groeien en mee te doen.

8.1 Sport en beweging

Lokaal Dijk en Waard investeert in de binnen- en buitensport. Dijk en Waard is een echte sportgemeente. Van de turners van TTL tot de voetballers van Reigerboys: ze dragen allemaal op hun eigen manier bij aan een sportief Dijk en Waard. Daarom is het belangrijk om dit te blijven doen. Lokaal Dijk en Waard wil investeren in verenigingen en sportlocaties. We moeten luisteren naar de behoeften van verenigingen en clubs. Zij weten precies wat er nodig is om hun prestaties te laten floreren.

Voor Lokaal Dijk en Waard geldt dat geld primair naar de breedtesport gaat. We willen zoveel mogelijk mensen laten bewegen. Daar moet in eerste instantie de aandacht naar uit gaan.

Ook het sporten buiten de verenigingen om is belangrijk. Fit en gezond oud worden begint bij regelmatig sporten. Daar ligt een uitdaging. Nederlanders bewegen nog veel te weinig. Daarom moeten we als gemeente het goede voorbeeld nemen. Lokaal Dijk en Waard wil sporten in de openbare ruimte stimuleren door bijvoorbeeld goede fiets- en wandelpaden en sportparkjes. Bij het inrichten van de openbare ruimte willen we expliciet aandacht voor sport en spel.

<"šĠ j i ¾Ŧ %Ŧ § %¾

- We investeren in sportaccommodaties voor zowel binnen- als buitensport.
- We gaan voor het gelijktijdig ontwikkelen een tweede turnhal bij sporthal Geestmerambacht en een multifunctioneel sportcomplex op de Vaandel-Zuid.
- Minimaal twee keer per jaar structureel overleg tussen gemeente en sportverenigingen over knelpunten, groei en toekomstplannen.
- Bij nieuwe sportinvesteringen geldt: aantoonbare behoefte vanuit de vereniging is leidend, niet alleen gemeentelijke plannen.
- Gemeentelijke middelen voor sport worden primair ingezet voor breedtesport.
- In elke wijk en elk dorp komt ten minste één laagdrempelige sport- of beweegplek in de openbare ruimte (zoals een sportparkje, beweegroute of fitnessplek).
- We breiden fiets- en wandelroutes uit en verbeteren deze, met als doel dat dagelijks bewegen vanzelfsprekend wordt voor jong en oud.

8.2 Evenementen

Dijk en Waard moet gaan bruisen. En dat vraagt om actie. Evenementen, horeca en uitgaansgelegenheden spelen volgens Lokaal Dijk en Waard hierin een belangrijke rol. Zij zorgen voor levendigheid, verbinding binnen en tussen kernen en maken onze gemeente een plek waar het prettig is om te wonen en te recreëren. Evenementen zoals de Beddenrace, de Zuid-

- 1112 Scharwouder Kermis, Tour de Waard, de Zuurkool- en Waardcup, 't Kruis Bruist enzovoort zijn
1113 kenmerkend voor de gemeente.
- 1114 De realiteit is dat het huidige aanbod nog te mager is. Veel evenementen zijn verdwenen.
1115 Locaties kennen vaak veel beperkingen. Organisatoren lopen vast op regels en hoge kosten.
1116 Zeker in een gemeente die groeit en richting de 100.000 inwoners gaat, moet het
1117 evenementenaanbod meegroeien. Dat is nu nog niet het geval. Dit is het moment om het
1118 anders te doen. Lokaal Dijk en Waard wil daarom het tij keren.
- 1119 De recent vastgestelde Evenementenvisie laat duidelijk zien waar kansen liggen, welke locaties
1120 geschikt zijn en waar inwoners en organisatoren behoefte aan hebben. Wij gebruiken deze visie
1121 dan ook als vertrekpunt. Lokaal Dijk en Waard wil nadrukkelijk nog extra stappen gaan zetten.
- 1122 Wij draaien het denken om. Te vaak is het antwoord bij evenementen 'nee' of 'kan niet'. Wij
1123 gaan ruimhartig om met vergunningen voor evenementen en horeca. Er zijn duidelijke normen
1124 voor geluid, tijden en veiligheid. Wie zich daaraan houdt, krijgt ruimte. Beperkingen zijn er om te
1125 handhaven, niet om initiatieven tegen te houden.
- 1126 Voor horeca maken we het ook eenvoudiger. In het terrasseizoen maken we uitbreiding van
1127 terrassen mogelijk. Voor kleine terrassen schaffen we de vergunning af. Ondernemers
1128 stemmen zelf af met hun directe omgeving. Dit is in lijn met de Omgevingswet. Wij werken
1129 volgens het principe van *high trust, high penalty*. Zo zorgen we voor levendigheid waar het kan
1130 en rust waar dat nodig is.
- 1131 Evenementen worden beter gespreid over het jaar en over de gemeente. Tegelijkertijd ontbreekt
1132 het nu aan voldoende hoogwaardige locaties. Dat lossen we op. Locaties die zich in het
1133 verleden hebben bewezen, moeten weer volledig kunnen worden benut.
- 1134 Het Strand van Luna is wat ons betreft geschikte locatie als volwaardig evenemententerrein.
1135 Ook Centrumwaard moeten weer plekken worden waar iets te beleven valt.
- 1136 Nieuwe ondernemers en organisatoren moeten ook kunnen toetreden. Vernieuwing hoort bij
1137 een levendige gemeente. Hiervoor zal bij het toekennen van vergunningen rekening mee moeten
1138 worden gehouden.
- 1139 <"\$G i ; ¾ ¼ % ¼ § % ¼
- 1140 • Subsidiebeleid moet eenvoudiger en ruimhartiger.
 - 1141 • We maken meer ruimte voor (muziek)evenementen en festivals in Dijk en Waard.
 - 1142 • We zorgen dat het Stadsplein, Centrumwaard, het Strand van Luna en IJsbahn 't
1143 Kruis geschikt blijven als locaties voor (muziek)evenementen.
 - 1144 • We stoppen met het verder beperken en onnodig reguleren van locaties waar
1145 evenementen al jarenlang succesvol plaatsvinden, zoals de Kermis Zuid-Scharwoude
1146 en de Speelweide Noord-Scharwoude.
 - 1147 • We zorgen dat sportvelden en sportaccommodaties beschikbaar blijven voor
1148 (muziek)evenementen zoals Koningsdag, Popweekend en lokale toernooien zoals de
1149 Waardcup en Zuurkoolcup.
 - 1150 • We realiseren als gemeente op veel gebruikte evenementenlocaties structurele
1151 basisvoorzieningen, zoals stroom, water, wifi en andere noodzakelijke

- 1152 nutsvoorzieningen, zodat organisatoren niet telkens tijdelijke voorzieningen hoeven aan
1153 te leggen.
- 1154 • Duidelijkere spelregels voor organisatoren, zoals de evenementenagenda.
 - 1155 • We stemmen de leges voor evenementen af op de regio, zodat Dijk en Waard
1156 concurrerend blijft en evenementen hier blijven.
 - 1157 • We schaffen onnodige extra heffingen zoals de prettaks, af.
 - 1158 • We versterken de koppeling tussen evenementen, horeca en uitgaan, met ruimte voor
1159 extra terrassen, tijdelijke horeca en ondersteuning op locatie.
 - 1160 • We ondersteunen evenementen voor de jeugd (ook leeftijdsgroep onder de 18 jaar.
 - 1161 • We zorgen voor balans tussen reuring en leefbaarheid door middel van het opstellen
1162 van locatieprofielen.
 - 1163 • We gaan evenementen beter spreiden over het jaar en over de gemeente, met oog voor
1164 leefbaarheid in de wijken.
 - 1165 • We gaan eerst de evenementenkalender van het Geestmerambacht vullen voordat we
1166 meer evenementen toe gaan staan.

1167 **8.3 Onderwijs**

1168 Lokaal Dijk en Waard wil dat ieder kind zich breed kan ontwikkelen binnen Dijk en Waard. Daar
1169 dient het onderwijs op afgestemd te zijn. Dat betekent dat binnen de rol van de gemeente er
1170 goede huisvesting moet zijn en goede netwerken tussen scholen en partners in het veld. Ook
1171 moeten scholen een veilige plek zijn waar gelijkwaardigheid en respect centraal staan.

1172 Het onderwijs is nauw verwant aan zorg. Daar moet de gemeente een faciliterende rol in
1173 aannemen. We investeren in onderwijs, niet omdat het moet, maar omdat het de toekomst van
1174 Dijk en Waard is.

1175 Elk kind verdient een veilige, groene en stimulerende leeromgeving. We vergroten bewegend
1176 leren, gezonde schoolpleinen door sportverenigingen, culturele instellingen, (jeugd)zorg, welzijn
1177 en onderwijs met elkaar te verbinden. Kwetsbare kinderen krijgen ondersteuning in
1178 basisvaardigheden zoals lezen, schrijven en rekenen. Kinderen blijven zoveel mogelijk binnen
1179 het reguliere onderwijs, met passende ondersteuning.

1180 In Dijk en Waard zijn er ook kinderen die speciaal onderwijs volgen. Deze leerlingen moeten we
1181 zoveel als mogelijk binnen de grenzen van Dijk en Waard voorzien in hun onderwijsbehoefte.
1182 Deze leerlingen blijven daardoor binnen hun eigen netwerk en hoeven geen of nauwelijks
1183 gebruik te maken van leerlingenvervoer. Goede voorbeelden hiervan zijn Heliomare en
1184 Smaragd.

1185 We ondersteunen scholen bij het ontwikkelen van talenten, het bevorderen van
1186 kansengelijkheid en het integreren van duurzaamheid, digitale vaardigheden en burgerschap.
1187 Door kinderen in de reguliere schoolomgeving te houden, behouden ze het contact met
1188 leeftijdsgenoten en blijven deel uitmaken van de maatschappij. Dat vergroot hun kans op
1189 succesvolle doorstroom naar werk.

1190 Talent willen we behouden voor Dijk en Waard. Dijk en Waard moet de MBO-hoofdstad van de
1191 regio worden. We stimuleren praktijkgericht leren, stageplaatsen en structurele samenwerking

tussen onderwijs en lokale bedrijven. We stimuleren arbeidsmarktvoorbereiding en het behoud van opleidingen. We continueren begeleiding aan jongeren die zonder diploma schoolverlaten.

<"šĠ j i ¾4Ŧ %ŦŦ § %¾4

- Voldoende onderwijsaanbod in onze wijken en onze leerlingen van basis- tot beroepsonderwijs.
- We werken de plannen uit het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs uit
- Realisatie IKC De Vaart voortvarend uitvoeren.
- IKC Het Baken Sint Pancras snel duidelijkheid geven waar en hoe nieuwbouw plaatsvindt.
- We blijven goed monitoren of derde vestiging basisonderwijs in De Draai nodig is en op tijd anticiperen hierop.
- Integratie van jeugdhulp in school. Kinderen krijgen de ondersteuning die ze nodig hebben, op school, thuis en in de wijk door vroegtijdige samenwerking en kennisdeling tussen school, jeugdhulp en gemeente ondersteund door systemen.
- Subsidieregeling onderwijs–preventie–jeugdhulp waardoor scholen subsidie kunnen aanvragen om samen te werken met welzijns- en jeugdhulporganisaties voor (brede) preventieve interventies om leerlingen in het (regulier) onderwijs te houden.
- De gemeente zet zich in voor een toereikend aanbod van speciaal onderwijs in de regio, zodat alle kinderen passend onderwijs kunnen volgen op een redelijke en passende afstand van huis.
- Leerlingen die gebruikmaken van het leerlingenvervoer moeten kunnen rekenen op betrouwbaar, stabiel en voorspelbaar vervoer, zodat zij hun schooldag in rust kunnen beginnen en afsluiten. We evalueren het huidige beleid om tot concrete verbetering te komen.
- Dialoogsessies continueren om de aandacht voor ‘weerbare jeugd’ te behouden en samen met professionals bestaand beleid eventueel te verbeteren.
- Stimuleren van samenwerking tussen beroepsonderwijs en lokale bedrijven om talent in Dijk en Waard te ontwikkelen en te behouden (triple helix).
- Nieuwe wijken snel voorzien van basisonderwijslokalen, bij voorkeur als dependance van nabijgelegen scholen.
- We investeren in muziekonderwijs en benutten daarbij de expertise van onze maatschappelijke en culturele partners.
- Herschikking huisvesting middelbare scholen in belang van leerlingen denken en niet in het belang van de vele besturen. Hiermee breed aanbod van basis praktijkgericht tot en met gymnasium voor gemeente behouden.

8.4 Cultuur

Musea en culturele locaties zijn plekken waar creativiteit, ontmoeting en kennis samenkomen. Voorbeelden zijn het Poldermuseum, Museum Broekerveiling, Theater Cool en de Binding, cultuurlandschappen zoals het Oosterdel en ook andere culturele historie en festiviteiten. Culturele historie vraagt om behouden te worden, het is onderdeel van de identiteit van Dijk en Waard.

1233 We willen cultuur meer verbinden met onderwijs, ondernemers en lokale activiteiten. Zo maken
1234 we cultuur niet alleen zichtbaar, het stimuleert creativiteit maar wordt ook bereikbaar en
1235 relevant voor iedereen. Ook stimuleren we het versterken van regionale samenwerking van de
1236 musea in de regio voor zowel lokale als ook regionale inwoners. Culturele locaties krijgen extra
1237 aandacht door bijv. Stichting Toeristische Promotie Dijk en Waard. We zijn in dit verband blij
1238 met alle culturele activiteiten die Atelier Zes ontplooit. Evenals met die in Heerhugowaard van
1239 Cool Kunst en Cultuur Daarmee bevorderen ze de gemeenschapszin.

1240 De bibliotheek vervult een onmisbare maatschappelijke rol en fungeert als de huiskamer van
1241 onze gemeente. Naast het uitlenen van boeken is de bibliotheek een plek voor ontmoeting,
1242 ontwikkeling, taalvaardigheid, digitale ondersteuning en cultuur. De huidige bibliotheeklocaties
1243 blijven behouden, de samenwerking met scholen wordt verder versterkt en waar lokaal
1244 behoefte bestaat, wordt met maatwerk gezorgd voor een passende bibliotheekvoorziening. Ook
1245 evenementen zoals de Zuid-Scharwouder kermis zijn bepalende voor de cultuur binnen Dijk en
1246 Waard. Lokaal Dijk en Waard beschouwt dit als cultureel erfgoed.

1247 <"sG j i ¾ %Q § %¾

- 1248 • Structurele samenwerking tussen scholen en musea voor interactieve lessen en
- 1249 erfgoededucatie.
- 1250 • Ontwikkelen van culturele en historische routes door de gemeente, gekoppeld aan
- 1251 lokale winkels en horeca.
- 1252 • Kunst in de openbare ruimte wordt bij voorkeur gerealiseerd door lokale kunstenaars.
- 1253 • Culturele activiteiten (zoals musea, bibliotheken) zijn laagdrempelig beschikbaar in
- 1254 ieder dorp en iedere wijk.
- 1255 • De Broekerveiling wordt als unieke historische schatkamer structureel (en financieel)
- 1256 ondersteund.
- 1257 • Naast de bestaande bibliotheeklocaties wordt daar waar in de gemeente behoefte
- 1258 bestaat via maatwerk een aanvullende voorziening gerealiseerd, zoals bij buurtcentrum
- 1259 De Zon, zodat bibliotheekfuncties voor iedereen toegankelijk blijven.

1260

9 Financiën en Bestuur

Financiën, betrokkenheid en digitale dienstverlening vormen de basis voor een gemeente die slim, transparant en toekomstgericht bestuurt. Lokaal Dijk en Waard wil dat iedere euro zorgvuldig wordt besteed, dat inwoners invloed hebben op hun leefomgeving en dat de gemeente klaar is voor digitale uitdagingen van nu en morgen. Belastinggeld zetten we slim in, inwoners en ondernemers betrekken we vroegtijdig bij besluiten en we zorgen voor transparante en toegankelijke digitale diensten. Zo bouwen we aan een gemeente die financieel gezond is, waarin inwoners meedoen, meedenken en meebeslissen en waarin vertrouwen en daadkracht hand in hand gaan.

9.1 Lokale lasten en begroting

Onze financiën zijn meer dan cijfers: ze zijn de basis voor een sterk Dijk en Waard. We werken met een gezonde begroting, we zijn scherp op onze reserves en investeren in projecten die waarde toevoegen en zorgen dat elke uitgave bijdraagt aan een duurzame toekomst. Zo houden we Dijk en Waard financieel gezond én klaar voor groei. Alle bedachte taken uit Den Haag moeten vergezeld worden door een zak geld uit Den Haag. Geen taken zonder knaken!

Voor de inwoners en ondernemers worden de gemeentelijke lasten, buiten de inflatiecorrectie, niet hoger dan ze nu zijn. De komende jaren willen we laten zien dat we zorgvuldig omgaan met uw belastinggeld. Dat doen we door slim te plannen, scherp te zijn op onze financiële middelen, transparant te werken en kansen te benutten.

<"\$G j i 3/4H %G\$ %3/4

- We maken actief gebruik van Europese- en Rijkssubsidies (zoals bij de doorontwikkeling OV-knooppunt) om extra projecten mogelijk te maken, zoals woningbouw, duurzaamheid en infrastructuur.
- We maken het eenvoudiger voor inwoners en organisaties van Dijk en Waard om jaarlijkse terugkerende subsidies aan te vragen.
- De onroerendezaakbelasting stijgt niet verder dan de reguliere inflatie.
- We plannen niet alleen voor vandaag, maar ook voor morgen. Dat betekent dat we soms wat lef tonen om keuzes te maken die goed zijn voor de komende jaren. We zijn scherp op de bestemmings- en algemene reserves om gezond te blijven.

9.2 Participatie

Participatie gaat over kleine én grote dingen. Een buurtinitiatief, een speeltuin, een activiteit tegen eenzaamheid, een dorpsfeest of samen het groen onderhouden. In Dijk en Waard is die betrokkenheid volop aanwezig. Inwoners willen meedoen en verantwoordelijkheid nemen voor hun wijk of kern. Wat daarbij vaak nog ontbreekt, is ruimte, vertrouwen en (financiële) ondersteuning vanuit de gemeente. Dat betekent ook dat inwoners vroegtijdig worden betrokken bij gemeentelijke projecten.

Goede ideeën mogen niet vastlopen op ingewikkelde regels en lange procedures. Wie iets organiseert voor zijn buurt, moet geholpen worden, niet ontmoedigd. Dat vraagt om een gemeente die denkt in oplossingen, met duidelijke aanspreekpunten, snelle beslissingen en praktische ondersteuning die gericht is op het mogelijk maken van wat wèl kan ("ja, tenzij").

Dijk en Waard bestaat uit meerdere kernen met elk een eigen identiteit. Participatie is daarom niet in elke wijk of kern overal hetzelfde. Wat in het Stadshart werkt, werkt niet automatisch in Zuid-Scharwoude of Oudkarspel. Echte participatie begint aan de voorkant. Dit kan bereikt worden door vol in te zetten op de vroegtijdige, brede en diepgaande betrokkenheid van de bewoners met een vroegtijdige, brede en diepgaande participatie.

<"sG j i ¾Ŧ %Ŧ § %¾

- We actualiseren en verruimen de participatieverordening met nieuwe en frisse ideeën.
- We leggen bij elk participatietraject, vooraf vast welke keuzes openstaan voor inwoners.
- We onderzoeken de mogelijkheid voor een referendumverordening als onderdeel van het participatiebeleid.
- We richten één centraal loket in voor bewonersinitiatieven.
- We hanteren kortere beslistermijnen voor kleine buurt- en dorpsinitiatieven.
- We vereenvoudigen subsidie- en ondersteuningsregelingen voor bewonersinitiatieven.
- We verplichten in elk raadsvoorstel een aparte paragraaf over de inbreng van inwoners en de verwerking daarvan.
- We zorgen dat participatie in elke kern past bij de schaal en identiteit van het dorp of de wijk.
- We staan open voor nieuwe vormen van participatie, zoals een burgerberaad, indien dit met een heldere opdracht en voorwaarden vormgegeven wordt.

9.3 Democratische vernieuwing

Dijk en Waard is een jonge gemeente met sterke dorpen en wijken. Lokaal Dijk en Waard kiest voor behoud van de identiteit van onze wijken en kernen. Die kracht benut je alleen als inwoners daadwerkelijk invloed hebben op wat er in hun leefomgeving gebeurt.

We willen dat inwoners kunnen meedenken, meepraten en meebeslissen bij gemeentelijke plannen, zeker als het gaat om de fysieke leefomgeving. Geen inspraak maar mee-spraak en samen aan de tekentafel. Lokaal Dijk en Waard is in de afgelopen vier jaar kartrekker geweest aan democratische vernieuwing, zoals bij verschillende ruimtelijk planontwikkelingen zoals het Stadshart in Heerhugowaard en de Oostrand en het IKC in Langedijk. Hierbij konden inwoners actief meebeslissen wat er in hun buurt of wijk gebeurt.

Op initiatief van Lokaal Dijk en Waard is er deze periode ook gestart met gebiedsgericht werken. Deze manier van werken heeft laten zien dat betere besluiten worden genomen wanneer de gemeente structureel aanwezig is in gebieden, inwoners vroegtijdig betrekt en samen prioriteiten vaststelt. Deze werkwijze willen wij de komende bestuursperiode door ontwikkelen en verankeren voor heel Dijk en Waard.

<"sG j i ¾Ŧ %Ŧ § %¾

- We voeren een buurtbegroting in waarbij inwoners per wijk of dorp jaarlijks beslissen over een vast budget.
- We werken in alle wijken en dorpen met vastgestelde wijk- en dorpsagenda's die jaarlijks worden geactualiseerd.
- We continueren gebiedsgericht werken als de standaardwerkwijze van de gemeente.

- We organiseren minimaal één keer per jaar een openbaar wijk- of dorpsgesprek met bestuur en ambtenaren.
- We maken via de bestaande kanalen zichtbaar wie wanneer welk besluit neemt binnen de gemeente.
- We geven inwoners altijd een schriftelijke terugkoppeling na participatietrajecten.
- We versterken de positie van de Jeugdraad door hen op structurele wijze te betrekken bij besluitvorming.
- We blijven educatieve initiatieven zoals Democracy en de cursus Politiek actief van ProDemos actief ondersteunen en gebruiken.

9.4 Digitale Overheid

Digitalisering binnen de overheid heeft al jaren de aandacht. Echter, er is nog niet stevig op doorgepakt. Sinds de geopolitieke spanningen aanwakken is er sprake van een verhoogd bewustzijn van onze digitale autonomie en soevereiniteit. We hebben jaren achteraangelopen op digitaal vlak, nu is het de tijd om naar voren te stappen. Dat betekent niet dat we alles zelf gaan doen, maar dat we bewuste keuzes maken als het gaat om onze systemen en data. Data is een op een toekomstgerichte hulpbron voor betere dienstverlening en beter beleid, maar alleen met duidelijke spelregels: doelbinding, dataminimalisatie, transparantie en controle. Bij het versterken van onze digitale autonomie sluiten wij aan bij Common Ground, het programma van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) waarin gemeenten samenwerken aan een eenvoudigere (digitale) dienstverlening.

<"sG j ; ¾Q %Q § %¾

- We verhogen de naleving van digitale wet- en regelgeving door bij alle nieuwe digitale - en Artificial Intelligence-toepassingen een vaste toets op privacy, veiligheid en transparantie verplicht te stellen.
- We stellen strenge eisen aan leveranciers over databeheer, open standaarden en overstapmogelijkheden, zodat Dijk en Waard niet afhankelijk wordt van één partij.
- We werken actief samen met andere gemeenten en publieke partners, onder meer via Common Ground van de VNG, om kennis te delen en gezamenlijke digitale oplossingen te ontwikkelen.
- We borgen dat de gemeente altijd eigenaar blijft van gegevens van inwoners en dat deze veilig, zorgvuldig en zo minimaal mogelijk worden opgeslagen en gebruikt.

10 Regionale samenwerking

Dijk en Waard ligt centraal in Noord-Holland Noord en speelt een belangrijke rol in de regionale ontwikkeling. Vraagstukken zoals woningbouw, mobiliteit, economie en werkgelegenheid overstijgen de gemeentegrenzen en vragen om regionale samenwerking. Door samen te werken met buurgemeenten, de provincie, het Rijk en regionale ondernemers vergroten we onze slagkracht. Lokaal Dijk en Waard kiest voor actieve regionale samenwerking om kansen te benutten en gezamenlijk te werken aan een sterke, leefbare en toekomstbestendige regio.

10.1 Regionale projecten

Regionale projecten bieden de kans om grote opgaven gezamenlijk aan te pakken. Lokaal Dijk en Waard is positief over deelname aan de Regio Deal Noord-Holland Noord en zet in op een goede en zichtbare uitvoering daarvan. Met deze Regio Deal investeren we in brede welvaart door talent te behouden en aan te trekken, de arbeidsmarkt te versterken en ondernemingen te ondersteunen bij verduurzaming. Ook dragen regionale projecten bij aan een leefbare woonomgeving en goede voorzieningen, met oog voor vergrijzing en gezondheid. Door samen te werken met andere gemeenten, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven zorgen we ervoor dat investeringen daadwerkelijk terechtkomen bij inwoners en ondernemers in Dijk en Waard en de regio.

<"sG i i ¾ ¼ % ¾ § %¾

- Actief bijdragen aan de uitvoering van de Regio Deal Noord-Holland Noord.
- Investeren in regionale projecten die talentontwikkeling en regionale werkgelegenheid versterken.
- Actief meedoen aan nieuwe regionale projecten zodra kansen zich voordoen.
- Regionale initiatieven ondersteunen die bijdragen aan verduurzaming en energiebesparing.
- Zorgen dat regionale investeringen zichtbaar en toegankelijk zijn voor inwoners van Dijk en Waard.

10.2 Regionale relaties

Sterke regionale relaties zijn nodig om de belangen van Dijk en Waard goed te vertegenwoordigen. Door onze omvang en positie kan en moet Dijk en Waard verantwoordelijkheid nemen in regionale besluitvorming. Dijk en Waard ligt als schakelpunt tussen West-Friesland, de Kop van Noord-Holland en de regio Alkmaar strategisch. Die positie moeten we goed benutten. Lokaal Dijk en Waard zet in op een actieve rol binnen Noord-Holland (Noord) en onderhoudt nauwe contacten met buurgemeenten en provincie. Door tijdig te lobbyen en samen op te trekken, vergroten we onze invloed en voorkomen we dat besluiten over ons worden genomen zonder onze inbreng.

<"sG i i ¾ ¼ % ¾ § %¾

- De samenwerking met buurgemeenten versterken.
- Actief lobbyen richting provincie en Rijk voor regionale belangen.
- Dijk en Waard stevig positioneren in regionale overlegstructuren.